

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CVI П'ЯТНИЦЯ, 30 КВІТНЯ 1999 ЧИСЛО 18 VOL. CVI FRIDAY, APRIL 30, 1999 No. 18

"Огидне лице свободи": перемога чи поразка?

328 тисяч долярів – таку суму сплатить українським американським позивачам телерадіокорпорація Сі-Бі-Ес для покриття юридичних витрат, пов'язаних із позовами проти неї у зв'язку із передачею "Огидне лице свободи". За це позивачі зобов'язалися відкликати всі петиції, скарги і позови проти Сі-Бі-Ес.

Такого порозуміння було досягнуто у висліді зустрічі представників української громади Сполучених Штатів та керівництва телемережі Сі-Бі-Ес, яка відбулася 1 березня у Нью-Йорку, у справі задавненого конфлікту навколо телепередачі "60 хвилин". Як ми пам'ятаємо, в одному із сюжетів передачі від 23 жовтня 1994 року під промовистою назвою "Огидне лице свободи" ("The Ugly Face of Freedom"), присвяченому взаєминам між українцями та євреями в Україні, українців було зображено як "природжених антисемітів". Це та низка інших перекручень і відвертих фальсифікацій фактів української історії, мови і культури, якими була сповнена згадана програма "60 хвилин", викликали хвилю обурення серед американських та канадських українців, які

(Закінчення на стор. 6)

ЗА МАТЕРІЯЛАМИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ

Нестямність сьогоднішньої молоді: які причини і де вихід?

Стоячи перед фактом невтішного стану сучасної молоді, громадскість намагається знайти причини, які уможливили це найбільше в дотеперішній історії країни, масове шкільне вбивство. Справді ж бо, два учні-середньошкільники, Ерік Гаріс і Дилан Клеболд, які 15 хвилин перед полуднем, у вівторок, 20 квітня, увійшовши до середньої школи Колюмбайн, де обидва навчалися, почали без будь-якої зовнішньої причини стріляти з напівавтоматичної зброї в учнів і учителів, – це витвір нашого неврівноваженого сьогодення.

Вістка про три і півгодинну шаленість двох підлітків у середній школі в Літлтоні, Кольорадо, біля Денверу, що закінчилась вбивством 12 їхніх співтоваришів, одного учителя, пораненням 20 інших і самогубством їх обидвох, вкрай приголомшила всю країну. Ніхто в перший хвилині не міг цьому йняти віри – невже ж знову звичайний шкільний день перетворено в пекло на землі? Коли ж почали надходити потвердження тієї незбагненної трагедії, у кожного підсвідомо виникало запитання:чому? Відповіді як не було в перший хвилині, так і досі немає,

(Закінчення на стор. 3)

Особливе місце України на вершинній зустрічі НАТО

Протягом трьох днів квітня, коли центр американської столиці був перетворений на «територію НАТО», важко було повірити, що Україна не є однією з 19-ти країн членів Північно-Атлантичного Союзу.

Від 23 до 25 квітня У Вашінгтоні проходила вершинна зустріч Північно-Атлантичного Союзу (НАТО, щоб відзначити 50-річчя цього союзу – в тому самому місті і в будинку, де він народився 1949 року. Тоді склад організації нараховував 12 країн – 10 европейських, плюс Канада і США. Нині країн-членів НАТО дев'ятнадцять, в тому числі Польща, Угорщина і Чехія, які довгі роки входили до Варшавського договору – союзу противників НАТО. Дев'ять інших країн ...ідньої Европи чекають, щоб стати ...ленами цього клюбу. України серед них немає. І все ж важко позбутися враження, ніби Україна таки є однією з країн-членів.

Фото Я. Бігуна.

Президент Леонід Кучма виступає на з'їзді НАТО.

Війна НАТО з Югославією перенесла наголос саміту із святкувань 50-річчя на розв'язання проблеми Косова. Впливова газета "Волл-Стріт Джорнал" 23 квітня – першого дня великого збору НАТО, друкує статтю президента України Леоніда Кучми, в якій він дає свій плян розв'язання пекучої проблеми – і само собою цей план відразу стає темою розмов, дискусій, прес-коференцій, обговорень.

Того ж дня міністер закордонних справ України Борис Тарасюк – дипломат зі стажем, який свобідно курсує в дипломатичних кулуарах і конференційних залях – дав прес-конференцію у Національному Прес-Клюбі, в якій з'ясував особливий погляд України на полагодження кризи у Косові. Він нагадав журналістам, що за всього сім з половиною років своєї незалежности Україна зуміла подолати подібні вияви сепаратизму на своїй території, зокрема в Криму; що кілька років тому Україна сама запросила місію Організації безпеки й співробітництва в Европі (ОБСЕ) до Криму, та що торік парлямент України остаточно затвердив нову Конституцію Автономної Республіки Крим. Україна, – додав міністер Тарасюк, – нині є справжнім прикладом успіху заходів ОБСЕ. Він також нагадав, що за цих коротких сім з половиною років Україна зуміла полагодити історичні суперечки із своїми сусідами (проблема Чорноморської фльоти та Севастополя, договір з Угорщиною ще з 1991 року, «де ми дали приклад, як вирішувати питання національних меншин», розв'язана проблема кордону з Румунією, договір з Росією). «Ми здобули собі повагу серед нових незалежних держав – колишніх республік Совєтського Союзу, – додав міністер, – ставши одним із двох гарантів миру у Трансністрії (Молдова)».

Що ж до НАТО, то тут Б. Тарасюк нагадав, що Україна, перша із нечленів, відкрила дипломатичну місію при штаб-квартирі цього союзу, що українські вояки мають добру репутацію як учасники миротворчих сил НАТО, що перше (і досі єдине) інформаційне бюро НАТО відкрито у Києві. (Під час саміту про все це також неодноразово говорили й інші лідери НАТО, включно з генеральним секретарем Хавієром Соланою).

А другого дня вершинної зустрічі газета "Нью-Йорк Таймс" помістила статтю британського прем'єр-міністра Тоні Блейра в якій, серед іншого, він заявив, що хотів би бачити Росію «як активного й успішного члена евро-атлантичної спільноти, такою, як є Україна.»

Росія на цьому зборі не була присут-

(Закінчення на стор. 16)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україна – членом Ради Безпеки ООН

Обрання України до числа непостійних членів Ради Безпеки ООН на період 2000-2001 рр. є одним з пріоритетних питань зовнішньої політики нашої держави, вважає міністер закордонних справ Борис Тарасюк. Прагнення України набути місце непостійного члена РБ ООН на сьогодні має солідну підтримку з боку багатьох країн світу."Над здійсненням цієї ідеї ми активно працюємо з країнами Азії, Африки та Латинської Америки". Б.Тарасюк повідомив, що суперником України в регіональній групі країн Східньої Европи на місце непостійного члена РБ є Словаччина. Однак суперництво двох країн не зашкодить плідним двосторонім відносинам, "які є набагато важливішими за місце в Раді Безпеки ООН". Б.Тарасюк констатував, що в України склалися добрі відносини із новим керівництвом Словаччини. У жовтні відбудуться вибори нових непостійних членів Ради Безпеки ООН. Україна подала заявку до РБ ООН ще у 1984 році.

Київ відвідав голова Сенату Франції

Україна є першою з держав, яку обрав для візити після призначення на посаду голови Сенату Франції Крістіан Понселе. Про це він сказав у виступі перед депутатами Верховної Ради. На його думку, Україна та Франція є дуже близькі і поєднані нерозривними зв'язками. Як зазначив голова французького парляменту, ВР України набагато більше, ніж парляменти інших країн, "ототожнює себе зі своїм народом". За його словами, Україна, проголосивши незалежність ще у двадцятих роках, лише з падінням СССР отримала свою державність, а український народ "остаточно завоював незалежність". Після цих слів К.Понселе, які викликали оплески правої частини залі, фракції комуністів та Прогресивно-соціялістичної партії України покинули сесійну залю. За словами К.Понселе, Франція прагне забезпечити плідні економічні відносини з Україною. Він відзначив, що "Франція завжди буде разом з Україною і захищатиме її інтереси". На його переконання, Україна дуже швидко стане "великою державою в Европі", з якою всі рахуватимуться.

США допомагатимуть у військовій реформі

Сполучені Штати надаватимуть допомогу Україні у здійсненні військової реформи, зазначила в інтерв'ю УНІАН керівник відділу Міноборони США у зв'язках з Україною, Росією та Евразією Кейті Джонсон. За її словами, нині контакти між двома державами здійснюються за такими напрямками, як освіта, медицина, плянування та управління ресурсами, оборона та нерозповсюдження зброї масового знищення. К. Джонсон зазначила, що особливе місце у взаємодії двох армій посідають спільні маневри, зокрема найближчі з чергових навчань – двосторонні комп'ютерні навчання "Щит миру-99" та військово-морські навчання "Морський Бриз-99" – відбудуться влітку ц.р. Водночас К.Джонсон поінформувала, що відносини між двома військовими відомствами не досить плідні через відсутність необхідних законів, які визначали б статус чужоземних військових підрозділів, в тому числі і армії США, під час їх перебування на території України. "Це могла б бути двостороння угода для забезпечення юридичного захисту представників армій України та США, яку Сполучені Штати мають з багатьма арміями світу". На думку К.Джонсон, однією з найважливіших перешкод є податки, якими українська сторона прагне обкласти всі акції, як у сфері безпеки, так і в гуманітарній допомозі. "Наприклад, США готові передати радіоустаткування для українсько-польського спільного батальйону, устаткування для військового шпиталю, але українська сторона накладає на такі операції податки", – сказала К.Джонсон.

Посол Югославії вважає „нереальними" посередницькі ініціятиви Києва

Посередницькі ініціятиви України з врегулювання конфлікту навколо Косова є "нереальними", вважає посол Югославії в Україні Гойко Дапчевич. Він зазначив, що для югославської сторони є прийнятною будь-яка ініціятива, яка передбачає припинення "злочинної агресії" і врегулювання мирним шляхом. При цьому посол зазначив, що така пропозиція має бути реальною і не збігатися з американським чи німецьким пляном врегулювання, які вимагають, щоб югославські війська вийшли з Косова. "Які війська покидають свою власну територію, на кордонах якої накопичуються чужі війська? ", – заявив посол. Югославія, мовляв, готова вивести свої війська з території Косова після припинення "агресії НАТО".

Г.Дапчевич підкреслив, що вважає "щирими" наміри України врегулювати конфлікт в Югославії. Посол також висловив переконання у тому, що Президент Кучма на вершинній зустрічі НАТО у Вашінгтоні "вимагатиме від президента Клінтона припинити агресію у СРЮ" і порушить питання, щоб країни НАТО не виступали посередниками у врегулюванні конфлікту.

Кияни визначаються щодо президентських виборів

Кияни на сьогодні не визначили, за кого голосуватимуть на виборах президента восени. За даними опитування, яке провела фірма "Социс-Ґелап Інтернешнел", серед киян найбільшою прихильністю користуються нинішній Президент Кучма та лідер прогресивних соціялістів Н. Вітренко. У квітні її рейтинґ серед киян збільшився і становить 18,9 відсотка (у лютому 16,9 відсотка), Л.Кучми – відповідно 20,9 відсотків (16,8 відсотка). Рейтинґ Л.Кучми порівняно з результатами виборів 1994 р. майже не змінився: 18,23 відсотка та 18,75 відсотка. Друга група кандидатів має практично однакові показники: лідер соціялістів О. Мороз – 5,63 відсотка голосів опитаних, лідер комуністів П. Симоненко – 5,75 відсотка, народний депутат Є. Марчук – 5,88 відсотка, народний депутат Г. Удовенко – 6,25 відсотка, лідер Партії "Реформи і Порядок" В. Пинзеник – 3,6 відсотка, провідник партії "За красиву Україну!" Г. Балашов та народний депутат С. Головатий – по 4,13 відсотка.

Українське книговидання в агонії

Книговидання в Україні перебуває сьогодні в напівагонії – видавці позбавлені власних обігових коштів, а питання фінансування за допомогою банківських кредитів вирішити неможливо. Про це сказав в інтерв'ю УНІАН президент Української асоціяції видавців Олександр Афонін під час відкриття першого Міжнародного фестивалю "Світ книги-99", що розпочав роботу у Харкові.

За словами О.Афоніна, в першому кварталі нинішнього року обсяги книжкової продукції за назвами і за тиражами скоротилися в три-чотири рази порівняно з минулим роком, триває скорочення штатів видавництв, згортаються їхні програми. О.Афонін вважає, що в Україні залишиться п'ять-десять видавництв, які є фактично творцями російськомовної і російської книги. Вихід з кризи він бачить у вирівнюванні умов оподаткування української книги нарівні з російською і в розв'язанні проблеми кредитування видавничих програм.

Зростає кількість постраждалих від аварії на ЧАЕС

За 1996-1998 рр. кількість постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС на Рівненщині збільшилася на 21 відсоток, а фактичне фінансування за цей період зросло лише на 6 відсотків. На цей рік для оздоровлення потерпілих, що проживають в області, запляновано лише 63 відсотки коштів, виділених у минулому році; тоді як кількість дітей, які потерпіли від впливу радіяції і потребують оздоровлення, за останні два роки збільшилася майже на 30 тис. Держава заборгувала потерпілим пільг і компенсацій 49.6 млн. грн. Не вистачає грошей на виплату компенсацій інвалідам Чорнобиля, харчування учнів, медикаментозне забезпечення.

Уряд і Верховна Рада ще не розробили дієвого механізму погашення заборгованости з чорнобильських виплат за 1998 р.

Центр творчости для дітей-інвалідів Чорнобиля

20 квітня, до тринадцятої річниці Чорнобильської катастрофи, в Києві відкрито творчий центр дітей-інвалідів при громадській організації "Квіти полину". Центр допомагатиме у професійній орієнтації дітей-інвалідів Чорнобиля.

Сьогодні в Києві проживає близько 100 тис. дорослих і 150 тис. дітей, які мають статус учасників і потерпілих від наслідків аварії на АЕС, серед них 12 тис. інвалідів, в тім 200 дітей. До річниці трагедії на ЧАЕС Академія медичних наук України ввела в дію лікувальний корпус наукового центру радіяційної медицини на 546 ліжок.

За інформаціями УНІАН.

ТІЛЬКИ ФАКТ

Президент Кучма дав доручення створити спеціяльну слідчу групу для об'єктивного розслідування обставин трагічної загибелі голови Народного Руху України Вячеслава Чорновола.

◆

За прогнозами, рівень інфляції в квітні становитиме 2.4 відсотка, в травні - 3.9 відсотка

◆

22 квітня неподалік м.Севастополя вперше в історії української фльоти Військово-Морські Сили України здійснили пуск протикорабельної крилатої ракети зі стаціонарного ракетного комплексу.

◆

Кількість постраждалих громадян України у наслідок Чорнобильської катастрофи сягнула 3.2 млн.

◆

21 квітня українська автоколона із 13 автомашин з гуманітарним вантажем прибула до столиці Македонії Скоп'є. Ще три вантажівки відправлені з супроводом в Албанію, до Тирани.

◆

З 1 травня в більшості областей України вартість житлово-комунальних послуг зросте в середньому на 20-30 відсотків.

◆

У минулому році доходи віце-спікера парляменту України Віктора Медведчука, який називає себе "офіційним мільйонером в Україні", становили 1 млн. 300 тис. грн. У 1998 р. він сплатив 247 тис. грн. податків.

◆

Захворюваність на рак щитовидної залози у почорнобильський період зросла по Україні в 10 разів: якщо протягом 1981-1995 рр. не було зареєстровано жодного випадку цього захворювання, то за період з 1996 по 1999 р. прооперовано 1217 осіб.

◆

За останніми даними експертів, під час аварії на четвертому блоці Чорнобильської АЕС викид радіяції досягнув 500 тис. кюрі, що рівнозначно вибуху 500 атомних бомб.

◆

Міністер закордонних справ України Борис Тарасюк розпочав десятиденну офіційну візиту до Венесуели, Бразилії, Арґентини, Чіле та Перу.

◆

На позачерговому з'їзді Партії зелених, що відбувся у Львові, частина членів діючої Партії зелених України оголосили про створення нової "Зеленої партії України".

◆

На сьогодні в Україні зареєстровано 1,265, 500 безробітних. Порівняно з відповідним періодом минулого року їх кількість зросла в 1.5 раза.

◆

Дітям Києва, які постраждали від аварії на ЧАЕС, подаровано 5 тисяч квитків до Київського цирку, Театру російської драми, Театру для дітей та юнацтва.

◆

Курси валют

1 дол. США	–	4.09 грвн.
1 нім. марка	–	2.22 грвн.
1 евро	–	4.35 грвн.
1 дол. Канада	–	2.76 грвн.

Собор єпископів УПЦК засуджує бомбардування Югославії

Рішення НАТО атакувати бомбами Югославію виповнила наші серця, архиєреїв Української Православної Церкви в Канаді, глибоким смутком. Цей сум можна пояснити перш за все тим, що ми, як християни, повинні вирішувати всякі конфлікти мирним способом; вирішення ж спірних питань воєнним шляхом ми вважаємо за поразку. Ця поразка, про яку іде мова, особливо вагома тому, що обидві сторони цього конфлікту вважають себе людьми Божими. З болем у серці ми мусимо признати, що конфлікт у Косово – це не просто конфлікт між сербами і албанцями, це – конфлікт між християнами і мусульманами. Ми знову стаємо свідками того, як люди вбивають і мучать один одного в ім'я Боже. Це аж ніяк не узгіднюється з вірою в Бога і не може бути прийнятим людьми будь-яких віросповідувань і традицій, які звертаються до Всемогутнього Бога як до свого Творця і Промислителя. Віруючі люди не можуть підтримувати ніяких воєнних дій, чи то в формі бомбардування, чи партизанських нападів, навіть тоді, коли це вважається крайньою необхідністю. Навіть ті, які сприймають такі речі за необхідне зло, мусять признати, що зло завжди залишається злом.

Мусимо пам'ятати, що ця суперечка не нова, вона не виникла в цій останній декаді, чи навіть в нашому столітті, це почалося багато століть тому. При таких конфліктах завжди буває так, що сьогоднішні жертви – це вчорашні мучителі, і сьогоднішні антагоністи – це вчорашні протагоністи. Таке переміщення місцями переслідуваних і переслідувачів припиниться тільки в тому разі, коли люди усвідомлять справжній зміст цього жорстокого циклю і зрозуміють, що обидві сторони потребують співчуття та заспокоєння болю, що обидві сторони в однаковій мірі несуть відповідальність за свої вчинки.

Наші серця роздвоюються суперечливими почуттями, бо в цих воєнних діях беруть участь і наші співвітчизники – канадці, за яких ми молимось під час кожної Святої Літургії. Наші молитви теж із сербами, нашими братами і сестрами по вірі, а також із невинними усіх віроісповідувань, які опинилися в пастці цього насилля.

Легко любити такий прекрасний край, любов до якого наповнює кожного почуттям патріотизму, готовістю покласти життя своє. То ж в ім'я Бога, Його творіння, яке під час воєнних дій теж руйнується і нищиться, та в ім'я справедливости, нехай ці святі почуття любові до батьківщини, замість бути насиченими жадобою відплати, стануть поштовхом до мирної розв'язки конфлікту.

Нехай Божий мир запанує у нашому житті! Нехай цей мир повернеться до Косова! Хай Божа справедливість, милосердя і спокій запанують у наших серцях і в усьому світі!

† Митрополит **Василій**
† Архиєпископ **Іван**
† Єпископ **Юрій**

Нестямність...

(Закінчення зі стор. 1)

ледве чи будь-коли хтось зможе на нього відповісти. Все ж таки, намагання зрозуміти причину вчинку цих двох молодих людей продовжуються на всіх щаблях громадського життя всієї країни. Батьки, виховники, педагоги, духівники, психологи та спеціялісти з усіх ділянок людської поведінки прагнуть знайти корінь цього зла, що кожночасно чигає там, де його найменше сподіваються. Масакра у середній школі Колюмбайн відкрила неочікувану тему для розмови у цілій країні – тему про те, що повернуло душі двох підлітків у безодню зла і отрути. Заноситься на довготривалі публічні та приватні дискусії: чому розумні привілейовані діти загнивають всередині? Хто винен у цьому? Кому приписувати вину – батькам, дикій музиці, надто легким можливостям придбання зброї, чи жорстокості учнівських угрупувань, що завжди були частиною шкільного життя, але ніколи не були смертоносними?

Оцілілі учні і учителі, розказуючи про пережите страхіття у тих годинах нестямности двох учнів, твердять, що обидва з прецизністю та задоволенням здійснювали своє завдання мстивої розправи. Найбільше обидвох турбували відповіді учнів, яких вони запитали, чи вірять в Бога. Отримавши позитивну відповідь, кричали, що Бога немає, і вбивали. Дальше їхнім жертвами були шкільні спортовці, учні-першуни та ті, що походили з меншин. Їх усіх вони вишукували серед майже 2000 учнів, в найбільш залюднених шкільних приміщеннях, їдальні та бібліотеці. Розправившись з вище згаданими, обидва злочинці поповнили самогубство, залишаючи за собою криваву масакру і незбагненість їхнього вчинку.

Як глибоко ця трагедія сколихнула країною, можна відчути з висловів державних особистостей, починаючи від Президента Била Клінтона, котрий, видимо зворушений, виступив на телебаченні складаючи свої особисті співчуття, та закликав всю країну своїми молитвами улегшити їхню трагедію. Віцепрезидент Ал Гор був присутнім і промовляв до зібраної 70,000-тисячної громади на поминальному зібранні в Літелтоні і запевняв, що докладе всіх зусиль, щоб запобігти у майбутньому повторення такої трагедії. На це поминальне зібрання прибули люди з віддалених місцевостей, щоб своєю присутністю допомогти улегшити біль батьків, рідних, друзів і громади.

Може, найбільш зближеною відповіддю на всі запитання про причини тієї трагедії буде думка, що не охорона від поганого довкілля збереже дитину від лиха, але те, що вкладуть батьки в душу дитини на самому початку. Така дитина рідко зіб'ється зі шляху, бо має батьками та рідними дані їй на житєву мандрівку правильні координати.

Х. В.-Ференцевич

АМЕРИКА І СВІТ

Клінтон і Єльцин про необхідність полагодження косовського конфлікту

ВАШІНҐТОН. Пресові аґентства ІТАР - ТАСС і Асошіейтед Прес повідомили, що минулого тижня російський президент Борис Єльцин і Бил Клінтон мали майже годинну телефонну розмову та погодились в тому, що югославські війська мусять припинити атакування етнічних албанців і відступити з Косова. Крім того, обидва лідери також вимагають безпечного повернення біженців на батьківщину і доступу гуманітарних організацій до Косова. Це вперше вони розмовляли від 24 березня – початку бомбардування Югославії літаками НАТО. Крім того, німецька газета „Франкфуртер Альгемайне Цайтунг" інформує, що Б.Єльцин критикував югославського президента Слободана Мілошевіча за те, що той виступає проти присутности мироносних військ у Косові. Б.Єльцин виключає будь-яке втручання російських військ на допомогу Югославії.

Серби не дозволяють відвідати полонених американців

ЖЕНЕВА. Міжнародний комітет Червоного Хреста інформує, що югославська влада, незважаючи на рішення Женевської конференції стосовно військовополонених, не допускає будь-кого з цієї організації відвідати трьох американських полонених, схоплених ще 31 березня. У заяві МКЧХ говориться, „Міжнародний комітет Червоного Хреста жаліє, що, незважаючи на неодноразові письмові та усні звернення до керівників Югославії, нам й досі не дозволено відвідати трьох американських військовополонених, схоплених місяць тому".

Гарвард повністю перебирає Радкліф

КАМБРІДЖ, Масс. Офіційні чинники Гарвардського університету повідомляють, що після понад 100-річного, не завжди дружнього, спілкування жіночий коледж Радкліф погодився на повне злиття з Гарвардським університетом. Жіночий коледж Радкліф був заснований 1879 року, як додаток до Гарвардського університету та названий ім'ям англійки Анн Радкліф, яка в 1643 році встановила перший стипендійний фонд у Гарвардському університеті та привілейований – у Массачусетсі 1894 року. Велику частину свого первісного завдання – можливости жінкам здобути вищу освіту, коледж втратив у 1970 роках, коли Гарвардський університет став повністю коедукаційним. Нова інституціяноситиме назву Радкліфський інститут зайнять підвищеного типу.

Франція попереджає про загрозу Чорнобильської АЕС

ПАРИЖ. Французька офіційна аґенція ядерного нагляду твердить, що єдиний діючий реактор ядерної енергії на Чорнобильській АЕС повинен бути зупиненим якнайшвидше. Інститут ядерного захисту і безпеки каже, що, незважаючи на безсумнівні поліпшення, Чорнобильська АЕС ще дальше має поважні недоробки, котрі можуть бути дуже небезпечними. Згаданий інститут також стверджує, що епідемія рака щитовидної залози після аварії на Чорнобильській АЕС 1986 року постійно зростає.

Науковці радять споживати більше вітаміни „С"

ЧИКАҐО. Урядові науковці-дослідники твердять, що теперішня щоденна пропонована норма вітаміни „С" для людей повинна бути подвоєна, а може й навіть втричі більшою. Підставою для цих тверджень є чимраз більше доказів про спроможність вітаміни „С", спожитої у овочах і городині, поборювати рака. Теперішня кількість щоденного споживання вітаміни „С" була запропонована Національною академією наук ще у 1980 році. Дослідники з Національного інституту здоров'я пропонують щодня споживати від 100 до 200 міліграмів вітаміни „С".

Росія має намір скасувати смертну кару

МОСКВА. Російські офіційні чинники кажуть, що президент Борис Єльцин намагається скасувати смертну кару в країні. Роберт Цівілєв, керівник президентського департаменту помилувань, твердить, що російський президент до кінця травня має в пляні перевірити всі смертні вироки щодо приблизно 300 злочинців. Ті смертні вироки будуть замінені на пожиттєве або на 25-річне ув'язнення. Росія ще у січні 1996 року, ставши членом Ради Европи – організації людських прав, обіцяла в себе скасувати смертну кару. Намаганням Б.Єльцина офіційно оголосити поза законом смертну кару завжди досі перешкоджали здійснити комуністи в російському парляменті.

Протестант зустрінеться з Папою

БЕЛФАСТ, Північна Ірляндія. Давид Трімбл буде першим керівником Олстерської спілки, котрий зустрінеться з Папою Іваном Павлом II, як буде на конференції лавреатів Нобелівської нагороди в Римі. Протестант Д. Трімбл минулого року поділяв минулорічну Нобелівську нагороду миру з Джоном Гюмом, найбільш видатним католицьким політичним діячем у Північній Ірляндії. Д.Трімбл заявив репортерам, що він повідомить Папі про політичні успіхи в Олстері.

Росія веде боротьбу з НАТО?

МОСКВА. В суботу, 24 квітня, в Єкатеринбурґу стався вибух перед будинком, де приміщуються американський і британський консуляти. Сам будинок зазнав значного пошкодження, але ніхто з людей не постраждав. Бомба, як стверділи місцеві слідчі, була домашнього виробу. Аркадій Чернецький, посадник міста, назвав цей вчинок „ безглуздою і жорстокою провокацією" та заявив: „ Як хтось думає, що таким способом поборює НАТО, то дуже помиляється – це тільки боротьба з мешканцями сусідніх будинків".

СВОБОДА
Пам'ятай про Україну!
Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc.

at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svo103@aol.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор – Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто, Юрій Шевчук
Верстка – Павло Стокотельний; Адміністратор – Володимир Гончарик.

Зацікавлення українськими проблемами зростає на Заході, а не в офіційному Києві

В останні роки квітень є часом, на який припадає справжній вибух наукової активности українознавців у Північній Америці. З відстанню лише в один тиждень у двох чи не найпрестижніших наукових осередках Сполучених Штатів відбулися конференції, цілком чи значною мірою присвячені українській проблематиці. 15-17 квітня Колюмбійський університет у Нью-Йорку вітав учасників Четвертої конвенції Асоціяції для вивчення національностей, де лише на українознавчу тематику було представлено близько сорока доповідей. Єйльський університет у Нью-Гейвені, Конектикат, став місцем проведення вже традиційного міжнародного українознавчого форуму, який тим разом відбувся під назвою "Совєтська і пост-совєтська Україна: підсумки XX століття". Ці дві наукові події мали низку спільних рис, які властиві українським студіям у Північній Америці: високий рівень доповідей і дискусій, поєднання у аналізі проблем України історичного і синхронно-порівняльного аспектів, гострота і актуальність тематики, широка географія учасників, а також аналіза одночасно всіх ключових царин становлення української незалежности – політики, економіки, культури, до того ж не осібно, але у їх складному взаємозв'язку і переплетености та з виходом у площину міжнародних відносин.

Обидва форуми стали доброю нагодою для творчого обміну і взаємного ідейного запліднення вчених США, Канади, країн Західної Європи з одного боку та України – з іншого. Жваве зацікавлення і резонанс, що їх спричинили ці конференції серед науковців та широкої громади, ще раз засвідчили незаперечний факт перетворення українознавства із захоплення академічних диваків, – бо так вважалося на Заході ще якийсь десяток років тому, – на визнану всім науковим світом дисципліну, "акредитовану" у найсолідніших дослідницьких установах Північної Америки, Великої Британії, Нідерляндів, Швеції, Норвеґії та інших країн. Маса інформації, фактичної і аналітичної, оригінальність і несподіваність підходів до проблем, намагання виявити глибинні причини складних процесів, що відбуваються в Україні – все це привабило до цих конференцій поряд з фахівцями і тих, хто просто переймається Україною, прагне отримати відповіді на пекуче питання про те, як ми опинилися в такій кризі і чому ніяк на потрапимо вибратися із її трясовини. І такі відповіді можна було почути, варто було лише прийти на конференцію. Цікаво, що серед присутніх не виявилося нікого з представників українського уряду тут, у Сполучених Штатах, дипломатичних або консульських працівників, яким було б доручено постійно і пильно слідкувати за найновішим у дослідженнях української проблематики й оперативно інформувати про це свій уряд. А може те, про що йшлося в Колюмбії чи Єйлі, було надто науковим і далеким від щоденного життя, чи може в Постійному представництві України при ООН чи Генеральному консульстві у Нью-Йорку ні у кого не виявилося достатньо зацікавлености, ініціятиви чи просто часу, щоб донести аналізу і оцінки авторитетних експертів з української історії, політики, економіки і культури до офіційних чинників у Києві?

Причин і гіпотез може бути багато. Але суть не в причинах, – виправдовувати власну недолугість ми вміємо. Суть у тім, що в остаточному підсумку український уряд ігнорує дані фактично безкоштовних і високої якости досліджень української проблематики, які ведуться у кращих наукових центрах США. Суть також в тім, що українські представництва у США не виконують важливої функції – постачати у владні структури Києва дані, необхідні для прийняття поінформованих політичних рішень.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про дітей, що загубили своє дитинство

Здається, немає людини не тільки в США, а й в цілому світі, яка б не була вражена вісткою про вбивство 13 дітей в малій місцевості Літлтон в Кольорадо, яка б не здригнулася від такого злочину та не поставила запитання: чому? Чому двоє підлітків холоднокровно могли постріляти своїх однолітків, а в кінці наклали руки на себе?

Від того дня, 20 квітня, усі засоби інформації – газети, телебачення, радіо, інтернет – безперервно подають вістки про цей жахливий вчинок, передають розмови із психологами, лікарями, учителями і державними мужами США, щоб в якийсь спосіб виявснити причину такого несамовитого вчинку, який був би так само страшним у кожних обставинах, але з рук 16 чи 17-літніх видається просто неправдоподібним.

На телевізійній передачі із загального жалобного дня у Літлтоні ми бачили сльози на очах у тих напівдітей зі школи, де сталося нещастя, і це були щирі сльози. Я застановлялася: чому і коли загубили своє таке саме дитинство ті два убивці-однолітки? Що спонукало їх до такого жахливого вчинку? Здається, що захоплення ідеями фашизму чи Гітлером не могли бути єдиною причиною, як і не могла бути заздрість до спортивних успіхів товаришів. Не диво, що цілий ряд відповідальних за виховання молоді осіб застановляється над тим питанням.

Здається, що таки найсильніше тут вплинуло ставлення батьків до дітей, а радше потреба більшого зацікавлення батьків тим, що роблять поза наукою та що думають їхні підростаючі діти. В сьогоднішніх обставинах батьки, як правило, не мають часу, щоб посвячувати його на розмови чи спільні заняття з дітьми. Всепануючий телевізійний апарат, комп'ютер та інтернет заступають батьків та вихователів і є найбільш поширеними „бейбісітерами", на місці так потрібної безпосередньої теплої опіки найрідніших. Поруч із тим діти й підлітки часто не знають, що робити із вільним часом і наслідують те, що бачили на екрані. І саме на цю нудьгу жалівся один із молодих убивців. Це вона, ця нудьга, разом із прикладом баченого на екрані, породила в ньому бажання бути „інакшим" та довела до злочину, розміру якого він може й не розумів, або не здавав собі справи, що це дійсність, а не гра.

Злочин в Літлтоні, як завжди, невдовзі призабудеться, а заклики Б. Клінтона та інших провідних мужів США сплинуть з водою часу. Нам, однак, слід думати тепер не лише про цей випадок, але про те, як саме він може вплинути на наших дітей тут, в діяспорі, а як – в Україні. Правда, досі ми тут можемо гордитися тим, що серед нашої молоді не зустрічається злочинности. Ми все ще стараємося старими засобами давати їм наш спосіб виховання, стараємося, щоб не нудьгували і щоб перебували в українському середовищі з приємністю. Тому у нас так важливі молодечі організації, спільні табори, додаткові заняття поза шкільною наукою, надпрограмова суботня українська школа, участь у народних святкуваннях. Все це полегшує завдання батьків, але, на жаль, завважуємо в останніх роках, що батьки не раз легковажать цими допоміжними для них чинниками. Чи не треба нам над тим поважно застановитися? І чи не треба нам застановитися над теперішними проблемами молодого покоління в Україні у змінених там обставинах?

Жахлива смерть учнів і вчителя в Літлтоні потрясла дослівно цілим світом, а сотки менших злочинів дітей в Україні, що загубили також своє дитинство, проходить незамітно і серед чужих, і серед нас.

О–КА

В Торонто відбудеться конференція „Українське наукове життя в діяспорі"

Наукова Рада при Світовому Конгресі Українців у співпраці з українськими науковими установами проведе конференцію, присвячену аналізі сучасного наукового життя в діяспорі. **Конференція відбудеться в неділю, 16 травня, о год 2:30 по полудні, в залі Дослідно-Документаційного Центру (УКДДЦ), 620 Спадайна вул.**

Конференцію організовано при співпраці УВАН у Канаді і УВАН у США, НТШ у Канаді, Українського Історичного Товариства в Америці, Канаді і Европі, Українсько Американської Асоціяції Університетських Професорів і Українсько-Канадського Дослідно-Документаційного Центру (УКДДЦ).

Відкриє цей форум голова Наукової Ради при СКУ д-р Любомир Винар (Кентський університет). Керівником першої сесії конференції буде д-р Василь Янішевський (Торонтський університет), президент УКДДЦ. Основну доповідь „Українські наукові установи в діяспорі на порозі третього тисячоліття в соціологічному і історичному аспектах" виголосять д-р Всеволод Ісаїв (Торонтський університет), заступник голови асоціяції професорів, і д-р Любомир Винар, президент Українського Історичного Товариства. Дискутанти першої сесії: проф. Михайло Тарнавецький (Вінніпеґ, УВАН у Канаді), д-р Євген Федоренко (Нью-Йорк, УВАН у США), д-р Осип Мартинюк (Кент, секретар Наукової Ради), д-р Святослав Трофименко (НТШ у США), д-р Василь Верига (НТШ у Канаді). Керівником Друга сесія буде присвячена оглядові стану і теперішньої діяльности окремих наукових установ в діяспорі. Доповідачі: проф. Михайло Тарнавецький, президент УВАН у Канаді, д-р Василь Верига, заступник голови НТШ у Канаді, д-р Євген Федоренко, науковий секретар УВАН у США, проф. Марта Трофименко, НТШ у США, д-р Любомир Винар, президент УІТ, д-р Святослав Трофименко, віце-президент Східньо-Европейського Інституту ім. В. К. Липинського, д-р Василь Янішевський, президент УККДЦ.

Ця конференція виняткова важлива для аналізи діяльности наукових установ, що не є пов'язані безпосередньо з університетами в Америці, Канаді і Европі.

На конференцію запрошується українське громадянство.

Секретаріят Наукової Ради при СКУ

ЧОРНОБИЛЬ: ЗОНА БОЛЮ І ТРИВОГИ

Україна переживає 13-ту весну після чорнобильської катастрофи. Що нині діється в сумнозвісній тридцятикілометровій зоні, хто там працює, хто живе – про це поширюється неоднозначна, часто суперечлива інформація. Щоб мати відомості з перших рук, редакція "Свободи" попросила свого оглядача в Києві Віталія Карпенка побувати в Чорнобилі, і сьогодні починаємо друкувати його враження, ілюстровані фотографіями Григорія Кубланова. Закінчення репортажу про Чорнобиль читайте в наступному номері "Свободи".

У ЗОНІ

Чорнобиль, колишнє невелике містечко, яке через найбільшу техногенну катастрофу 26 квітня 1986 року стало добре знаним у світі, всупереч нашому уявленню не виглядав пустельним і безлюдним: він жив своїм, особливим життям. По вулицях снували перехожі, проїжджали авта, працювали крамниця, бар, їдальня. Невеликий, але чистий готель на 60 місць, де ми зупинилися на ніч, також не був порожнім. Життя міста підтримують вахтовики – тут їхні робочі місця. Керує цим життям Адміністрація Зони, яку очолює заступник міністра надзвичайних ситуацій Володимир Холоша. Тільки з цього міністерства тут трудиться близько 6 тисяч осіб, а всього, з атомною станцією включно, налічується до 12 тисяч працюючих.

Юрій Кириченко у Зоні з часів аварії. В його інтерпретації – це страховисько-диявол, де причаївся, хоч і тяжко поранений, але не знешкоджений остаточно звір – закований у бетон "саркофагу" четвертий реактор. А навколо нього – Зона, яка відгороджує диявола від звичайного світу. тощо. Треба утримувати в належному стані водні джерела, зокрема суворо контролювати ріки, ставки, дамби, щоб, боронь Боже, під час повені не розповзлися з водою смертельні радіонукліди по всій Україні. Треба, треба, треба!

Все це роблять добровольці. В автопідприємстві Юрія Кириченка 80 відсотків людей працює ще з перших днів аварії. Що ж утримує їх тут?

– Утримує, як не дивно, Зона, – ділиться Кириченко. – Так, ми ризикуємо здоров'ям. І життям. Допустима річна доза радіації на атомній станції 5 рентген, а я під час аварії отримав усі 100. Покищо тримаюсь, але наслідки можуть виявитися будь-коли. Тому всі ми тут потенційно хворі. Але й поза Зоною не можемо жити. Так, нам більше платять, ніж в інших місцях: середня місячна зарплата в Зоні 360 гривень – набагато більше, ніж по Україні загалом. Та нас тримає тут, як не парадоксально, соціяльна незахищеність. Пристойну чорнобильську пенсію можна мати за умови інвалідности, якщо доведена її пов'язаність з аварією. А спробуй цю пов'язаність довести! Треба або стати явним інвалідом, або симулювати хворобу, або купити лікарський висновок. Так, на чорнобильській біді іде велика спекуляція. При існуючій системі довідку інваліда Чорнобиля отримують люди, які Чорнобиль знають лише на карті. Раніше такий документ коштував 800 доларів США, а сьогодні ціна зросла до 3,000 доларів. А чому б не зробити простіше: чорнобильську пенсію встановлювати в залежності від стажу роботи в умовах підвищеної радіації? І відразу зникне ґрунт для зловживань, спекуляції на лікарських довідках, перепинить доступ до чорнобильських пільг різним прилипалам! Але покищо ми є заложниками Зони: змушені тут працювати, бо інше – безперспективне. Треба або стати інвалідом, або животіти на мізерну пенсію в 70-90 гривень...

На утримання Зони виділяється 5 відсотків від суми Фонду Чорнобиля – в абсолютних цифрах це становить 139 млн. гривень. Вахтовики вважають, що цього замало. Тим більше, що сам Фонд Чорнобиля останнім часом істотно "урізано", та й 40 відсотків названої суми іде безпосередньо на об'єкт "Укриття". Взагалі, на думку вахтовиків, до Зони "присмокталося" чимало таких структур, практичної користі від яких, як кіт наплакав. Тобто, іде імітація роботи, результатів якої немає. Розтікаються виділені кошти по різних відомствах і структурах.

У Зони своє життя. Щоранку Володимир Холоша проводить селекторну нараду: підрозділи доповідають про ситуацію.

Міліцейська служба: минулої доби надзвичайних подій не трапилось; порушень дисципліни не було; в Зону пропущено 423 транспортні одиниці та 2695 осіб – переважно на Великодні поминки; на профілактичних заходах задіяні 111 працівників міліції.

Дезактиваційний комплекс: ліквідовано неконтрольованих нагромаджень радіоактивних відходів 117 кубометрів, прийнято – 120 кубометрів, в тому числі від ЧАЕС – 3 кубометри; дезактивовано 210 кілограмів устаткування та матеріалів, 104 кілограми спецодягу; на вахті – 159 чоловік, у відпустках – 64, хворих – 4.

Санітарна частина: за добу обслужено три виклики, з них один – в село; осіб у стані алкогольного сп'яніння не зареєстровано; кількість працюючих – 42 осіб.

Дирекція "Чорнобильсервісу": працює 997 осіб персоналу, на міжвахтовому відпочинку - 736, у відпустках – 417, хворих – 43; порушень немає...

Доповідає служба за службою. Стислі запитання, конкретні відповіді.Так вимальовується картина, як і чим живе зона.

Ми проїхали з Юрієм Кириченком по найважливіших об'єктах. Господар тим часом коротко коментував.

– Копачі закопані у буквальному розумінні, - пояснив Кириченко. – Після аварії воно виявилось настільки забрудненим, що не залишалося нічого іншого, як зруйнувати хати і пригорнути ґрунтом, щоб не розносилась радіація.

При в'їзді до Прип'яті ще один контрольно-пропускний пункт. Тут починається так звана 10-кілометрова зона – з небезпечним для здоров'я підвищеним радіяційним фоном. Тут ніхто не живе – мертве місто. А колись це було місто атомників: 52 тисячі населення, середній вік мешканця не перевищував 30 років. Дивно і тривожно було бачити багатоповерхові цілком порожні будинки. На фасаді одного з них, при самому в'їзді, величезними літерами виведено російською мовою "наочну агітацію" минулих часів: "Партия Ленина, сила народная, нас к торжеству коммунизма ведет!" Привела – ось воно ,комуністичне торжество!

Мертве місто Прип'ять зустрічає комуністичним лозунгом.

Здебільшого села мертві, занедбані хати поросли деревами.

Щоб убезпечити звичайний світ від диявола, щоб невтралізувати невидиму, але постійну атомну загрозу, Зону треба обслуговувати. Цим і займаються вахтовики. Адже треба стежити, щоб не допустити пожеж в навколишніх лісах – з димом розносяться радіонукліди, що дають невидиме, але шкідливе випромінення. Треба визначати й відзначати місця надвисокого радіяційного фону. Треба стежити за об'єктом "Укриття" – замурованим четвертим реактором. Треба збирати, звозити на атомне кладовище і "хоронити" радіоактивні речовини – відходи, уламки після аварії, заражений грунт, механізми

На цій дорозі радіаційний фон 60-70 мілірентген. А ось цей знак у вигляді факела при в'їзді на ЧАЕС дає 1500 мілірентген. Зупинятися не будемо: один американський турист захотів зфотографуватися на його фоні – це йому коштувало черевиків: на пункті радіяційної контролі було виявлене високе випромінення, тому довелося залишити взуття і повертатися до Києва босим. А на цій зруйнованій автобусній зупинці ще вищий фон – 2500 мілірентген!

Зупинилися біля шляхового знаку: на ньому перекреслена назва населеного пункту "Копачі" – такого села тепер немає.

РАДІАЦІЯ

Зона відчуження і безумовного відселення була створена відразу по аварії – у травні 1986 року за критерієм рівня радіяційного випромінювання, нижня межа якого встановлювалась 25 мілірентген на годину. Вона простяглась в усібіч на 30 кілометрів від Чорнобиля – звідси назва: тридцятикілометрова зона. Інша, прип'ятська зона – десятикілометрова; тут випромінення досягає 300 мілірентген.

Радіяція – найстрашніший наслідок чорнобильської аварії. Невидимі промені, які в маленьких дозах необхідні для підтримання життя, при перевищенні допустимого рівня вражають живі організми, провокують онкологічні захворювання, викликають жахливі генні мутації. Тодішнє комуністичне керівництво на догоду кремлівським бонзам вивело дітей на демонстрацію 1 травня 1986 року, добре знаючи згубний вплив невидимого випромінення на живий організм.

Тим часом, за даними Міністерства охорони здоров'я України, захворюваність дітей, що живуть на забрудненій території, у 2.35 раза вища, ніж загалом у державі. В цілому діти тепер хворіють в 3.4 раза частіше, ніж до аварії. Смертність серед учасників ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи (ліквідаторів) на 60 відсотків вища, ніж серед населення працездатного віку.

(Закінчення на стор. 18)

"Огидне лице свободи": перемога чи поразка?

(Закінчення зі стор. 1)

Д-р Олександер Серафин, головний оскаржувач в судовій справі проти CBS.

відчули себе покривдженими. Було порушено позови про позбавлення Сі-Бі-Ес ліцензії на підставі передачі неправдивої інформації і відшкодування моральних збитків. Їх порушили особно спочатку Олександер Серафин, а дещо згодом Олег Миколишин та колективно – Український Конґресовий Комітет Америки. Після кількох років судових спорів, неодноразових відкидань з боку Федеральної комісії зв'язку (Federal Communication Commission) подань і петицій із претенсіями до Сі-Бі-Ес від осіб та інституцій, які захищали національну гідність українців, після постанови Апеляційного суду США для округи Колюмбія на користь позивачів, сторони дійшли згоди нарешті розв'язати конфлікт.

Власне з цією метою і відбулася у Нью-Йорку зустріч 1 березня 1999 року. В ній з боку громади українців Америки взяли участь представники обох Українських Церков, Українського Народного Союзу, Українського Конґресового Комітету Америки, УКРади, Союзу Українок Америки, Асоціяції бізнесменів і професіоналістів Нью-Джерзі та Пласту.

Сі-Бі-Ес представляв виконавчий віце-президент корпорації Луїс Брискмен, Дик Вайлі, адвокат і колишній президент Федеральної комісії зв'язку, Джеф Фейгер, продюсер наклепницького телесюжету, та Ендрю Гейверд, президент редакції новин Сі-Бі-Ес. Учасники зустрічі після двох годин дискусій дійшли згоди врегулювати справу.

В тому, що стосується символічної, а не фінансової сторони конфлікту, – бо саме навколо символізму ганебної передачі палали найбільші пристрасті, – кожна із сторін лишилася на початкових позиціях. Український Конґресовий Комітет Америки продовжує вважати, що в телесюжеті "Огидне лице свободи" український народ було несправедливо очорнено. Це зокрема стосується замовчування політики уряду України, спрямованої на захист прав всіх громадян України, і особливо національних меншин та на розвиток єврейського життя. Це також стосується висновку передачі про начебто генетичний антисемітизм всіх українців. Із свого боку Сі-Бі-Ес продовжує стояти на тому, що нічого в її програмі не ставило собі за мету кваліфікувати весь український народ як антисемітів. Як зазначається у спільній петиції сторін на ім'я Федеральної комісії зв'язку, на погляд телерадіокорпорації, згаданий телесюжет цілком "леґітимно зосереджувався на проблемі відродження антиєврейських настроїв серед певних ультра-націоналістичних груп в Україні, на історії жорстокостей, вчинених проти євреїв в Україні під німецьким керівництвом в період Другої світової війни, і на побоюваннях єврейського населення, викликаних цими чинниками. Хоч телесюжет не ставив за мету цілісного висвітлення єврейсько-українських взаємин під час німецької окупації, – йдеться в петиції, – Сі-Бі-Ес добре поінформована про героїчні вчинки Митрополита Андрея Шептицького та інших українців з метою порятувати євреїв під час війни, іноді ціною власного життя". Керівництво корпорації разом з тим і далі відмовляється офіційно вибачитися перед українцями за передачу "Огидне лице свободи".

У листі з приводу врегулювання конфлікту, надісланому адвокатові Яркові Белендюкові, який представляв українських позивачів, Луїс Брискмен зокрема пише: "Я хочу відверто торкнутися твердження про те, що наша передача начебто ставила за мету висловити думку, що українці є генетичними антисемітами. Нічого не може бути далі від правди. Ми не мали наміру висловлювати нічого подібного, коли транслювалася програма, ми нічого подібного не думаємо і тепер. Фактично, наша передача в 1994 році містила інтерв'ю із Монсеньйором Дацьком, в якому він ствердив, що було б несправедливо вважати антисемітським все українське суспільство. Ми, звичайно, поділяємо цю думку. Більш за те, ми знаємо, що протягом періоду незалежности український уряд енергійно відстоював громадянські права всіх громадян, особливо етнічних меншин.

Хоч Сі-Бі-Ес й ваші клієнти, – йдеться далі в листі, – можуть розходитися в оцінках цієї передачі "60 хвилин", як і можливих майбутніх програм, я сподіваюся, що наша зустріч сприяла взаємній повазі і порозумінню. У зв'язку з цим дозвольте запевнити Вас, що Сі-Бі-Ес не веде ніякої "кампанії", спрямованої проти українського народу і держави. Ми прагнемо утримувати добрі взаємини із усіма частинами глядацької авдиторії і, ясна річ, американська українська громада тут не виняток.

Нарешті, дозвольте зауважити, що Сі-Бі-Ес як правило консультується із визнаними фахівцями, які представляють цілий спектр поглядів на контроверсійні питання. Якщо "60 хвилин" чи якась інша документальна передача новин на Сі-Бі-Ес робитимуть в майбутньому інші телематеріяли про Україну, можете не сумніватися, що Сі-Бі-Ес притримуватиметься такої ж практики консультацій з фахівцями, обізнаними з Україною. Очевидно, що остаточні редакційні рішення стосовно будь якого матеріялу, як ви це знаєте, мають лишатися винятково за Сі-Бі-Ес. Однак ми завжди будемо зацікавлені в тому, щоб мати доступ до різних точок зору," – закінчує лист виконавчий віце-президент Сі-Бі-Ес Луїс Брискмен.

Сьогодні, після чотирьох з половиною років судових позовів, листовних і телефонних кампаній проти Сі-Бі-Ес, масових акцій протестів, пікетування студій телекомпанії в різних містах США і Канади, коли конфлікт нарешті врегульовано, природно запитати себе: "Що це – перемога чи поразка?" З одного боку, сума на майже третину мільйона долярів, яку Сі-Бі-Ес виплатить позивачам "на покриття судових витрат", а з іншого – вперта відмова офіційно попросити пробачення у всіх американців українського походження, які відчули себе обрїханими. "Ми нічого не добилися як громада, – вважає предсідник Українського Народного Союзу Уляна Дячук. – З одного боку, ми не осягнули того, що хотіли, тобто визнання вини, що вони це зробили тенденційно, і певного відшкодування. Єдине, що ми дістали, – це лист, який також не є вибаченням. Цього абсолютно недостатньо для нашої громади, яка дуже глибоко відчула образу і образу тих всіх поколінь, які не відчувають ніякої вини за те, що сталося в Другій світовій війні. Ми не були причетні до знищення жидівських громадян. Тим більше, що багато українців їх переховували, про що ще дотепер історія докладно не пише. Але ми не могли добитися нічого кращого і не бачили доцільности далі витрачати гроші на судові заходи. Це є компроміс в ситуації, що склалася."

На думку адвоката Ярка Белендюка, який був головним представником позивачів проти Сі-Бі-Ес, українці Америки продемонстрували "чітко і голосно, що вони готові боротися за власну гідність, проти знеславлення". Мовляв, справа Сі-Бі-Ес, яка набрала неабиякого розголосу, стане попередженням у майбутньому для кожного іншого, хто захоче поширювати в пресі українофобські стереотипи. "Це велика перемога, – сказав у телефонному інтерв'ю із кореспондентом "Свободи" Ярко Белендюк. – Слон мав сутичку із мишею і дістав від неї добре по носі. Сі-Бі-Ес – надто велика корпорація, щоб піти на повну капітуляцію. Але вона змушена була піти на зустріч з нами у Нью-Йорку і вислухати все, що наша громада мала сказати їм. Те, що вони почули, не було приємним. Але вони мусіли якось з нами погодитися і заплатити нам. Тепер вони знають, хто такі українці. В додаток вони ще й дістали лекцію з історії." На думку адвоката Белендюка, українці можуть пишатися тим, чого вони домоглися у справі проти Сі-Бі-Ес.

Адвокати Дана Походай, Аскольд Лозинський та Богдан Витвицький, які представляли позивачів у суді проти Сі-Бі-Ес.

Фото. Р. Гадзевич.

Юрій Шевчук

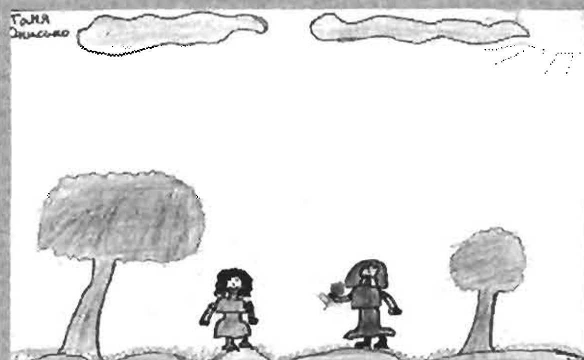

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Щоб дати кожній дитині нагоду привітати свою Маму з її святом, УНСоюз запросив усіх дітей молодшого віку надіслати такі вітання до "Свободи". Невдовзі надійшло понад 70 вітань – малюнків, віршиків, теплих поба-жань. У цьому і наступному числі ми вміщуємо їх, приєднуючись до вітань численним Мамам!

9 травня – День Матері

Діти вітають своїх Мам

Таня Онисько, 10 років, Buffalo, NYM

Франческа Кочман Огерн, 3 роки, Chicago, IL

Мелася Цибровська, Marlborough, MA

Оксана Гела, 12 років, Pittsfield, MA

Моя Мама

Я дуже любію мою маму, бо вона є прикрасна і гарна.

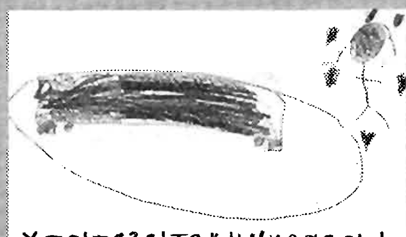
Я любію мою маму бо вона мене везе на плавання чотири разів в тиждні. Як я граю копаного м'яча, і "безбол" – хто сидить там – моя мама.

Хто сидить зі мною що вечора і завдання поправляє; хто зі мною українську задачу на суботу кінчає.

Хто ... мене любить читати, і часом як треба накричати і мене поправляти – моя мама

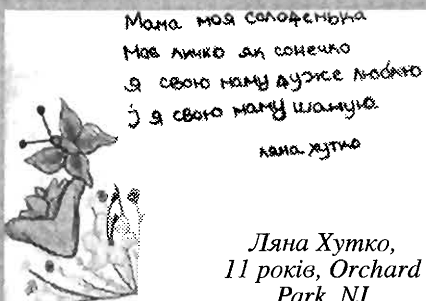
І на день матери, хочу щоб мама, це в газеті Свободі прочитала.

Ніна Целюх, 12 років, SaddleBrook, NJ

Хто і тебе і тебе кіщиро любить і вбирає і голубить, і кладе у постіль спати – мати.

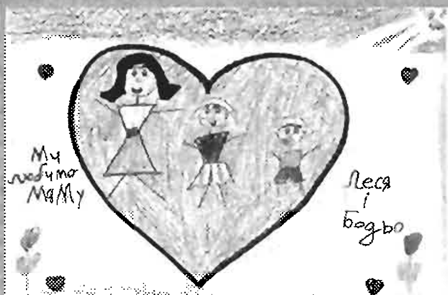
Патрикій Джонс, 7 років, Sandlake, NY

Ляна Хутко, 11 років, Orchard Park, NJ

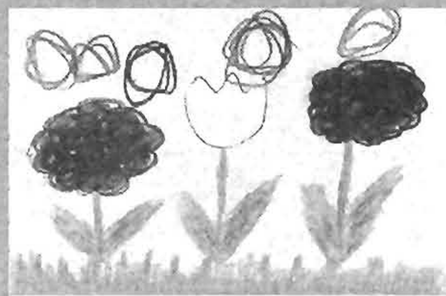
Назар Стельмах, 3 роки, Newark, NJ

Леся Федорак, 5 років, Sterling Height, MI

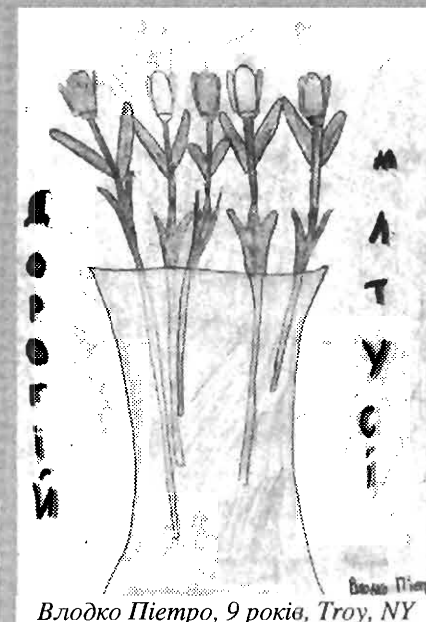
Гіма Хедр, 6 років, Westfield, NJ

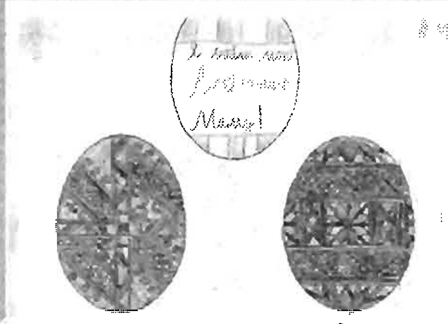
Соня Хедр, 4 роки, Westfield, NJ

Христина Кущак, 4 роки, Newark, NJ

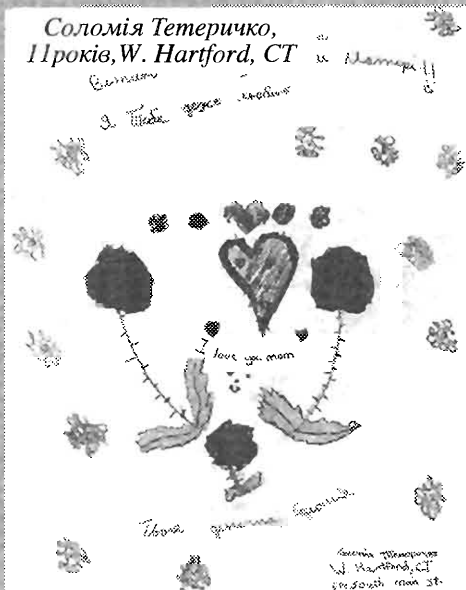
Влодко Пієтро, 9 років, Troy, NY

Олександер Сокольский, 8 років, Southindton, CT

Леся Олесницька, 5 років, New Providence, NJ

Соломія Теперичко, 11років, W. Hartford, CT

Мар'ян Туркан, 10 років, Newark, NJ

Василько Середюк, 7 років, Buffalo, NY

Андрій Кардаш, 10 років, Newark, NJ

Леся Депутат, 10 років, Depew, NY

Продовження на стор. 8

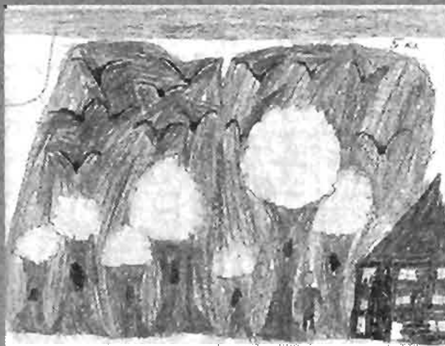

Таня Федан, 12 років, Belmont, MA

ХТО СТЕРІГ ТЕБЕ
ВІД ЗЛОГО
ВІДМОВЛЯВ СОБІ
УСЬОГО ЩОБ ТОБІ
ЦЕ ВСЕ ПОДАТИ
МАТИ.

Олеся Верзол, 7 років, Clifton Park, NY

Олеся

Михась Платош, 11 років, New Britain, CT

Олександер Коновка, 10 років, Cheektowaga, NY

Оленка Лященко, 9 років, Newark,

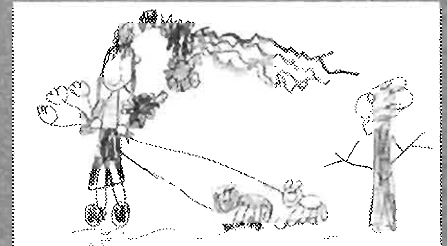
Юрій Симчук, 11 років, Union, NJ

Таня Джейкенс, 8 років, Passaic, NJ

Тарас Сокіл, 11 років, Чикаго

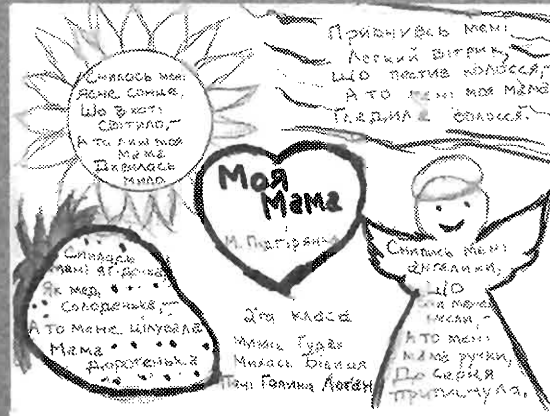
Марта Левко, 6 років, Montclair, NJ

Юстина Мікел
4/5/99

Юстина Мікел, 8 років, Randolph, NJ

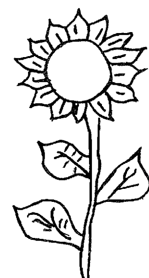

Олеся Верзол, 7 років, Clifton Park, NY

Михась Білиця, Troy, NY, Михась Гудак, Cohoes, NY, по 8 років

Мамо, я тебе
дуже люблю!

Християн Гира, 8 років, Clifton, NJ

Христина Логан, 9 років, Clifton Park, NJ

ДЛЯ МАМИ КВІТИ

ХРИСТИНКА! ПАВЛИК

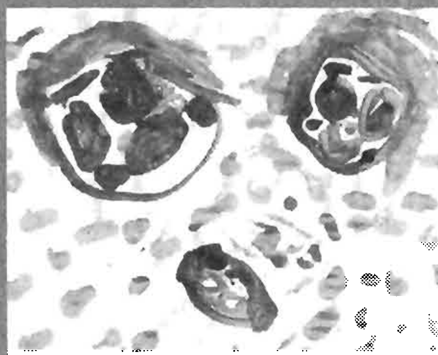
Христинка і Павлик Темницькі, 6 років, Clifton, NJ

Мамо

Люба моя мати,
Завжди буду кохати,
Тепер — молоденьку,
Пізніше — стареньку.

Тобі квіти подаю,
На сопілці заграю,
Тобі лиш одній,
Моїй мамі дорогій.

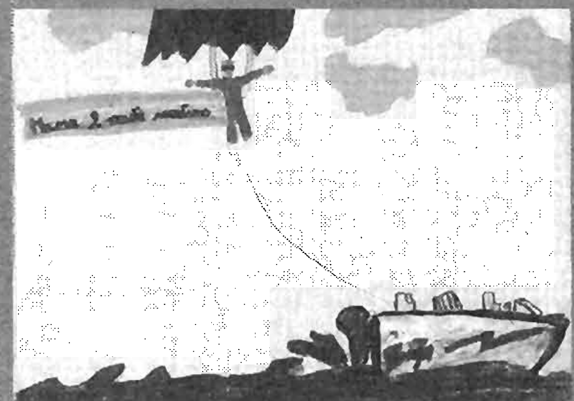
Юрій Симчук, 11 років, Union, NJ

Катя Томко, 4 роки, Millburn, NJ

Коля Подобінський, 7 років, Rutherford, NJ

Alexander Miecyjak, 11 years, Buffalo, NY

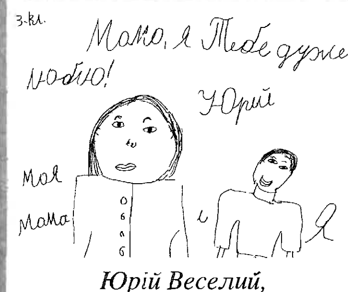

Марійка і Наталя Карпій, Passaic, NJ

Хто тебе узяв за руку
Що школи на науку
Віз щоб розуму навчити?
Мати

Володя Мищук, 8 років, Waterfliet, NY

Юрій Веселий, 8 років, Marlborough, CT

Михась Порода, 8 років, Jersej City, NJ

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Контейнер УККА прибув до Казахстану

Кажуть люди, що краще один раз побачити, ніж сто разів почути. Тому дуже промовистою є світлина, на якій видно біля церкви людей на морозі, які хочуть побачити, що їм прислали з Америки. Йдеться про перший контейнер, який заходами РОДУ й стейтової ради УККА з Нью-Джерзі, за кошти ЗУАДК, вислано в листопаді до Караганди в Казахстані. Його було доставлено саме перед святом Різдва Христового. Наші брати гордились цим, бо раніше люди інших національностей діставали допомогу від своїх земляків з інших країн, тільки про українців ніхто не згадував. Для багатьох колишніх засланців і сталінських в'язнів це був чи не перший подарунок в їхньому житті, та ще з Америки, від братів-українців. Не дивно, що навіть морозний вітер, 45 градусів нижче нуля, не налякав людей. Треба сказати правду – серед привезеного траплялись такі брудні й подерті речі, що й бідних це могло образити. Проте, в листах була висловлена невимушена, щира вдячність – може, більше за ідейну та духовну підтримку, ніж матеріяльну.

Життя українців в Казахстані настільки незвичне, що варто хоч побіжно з ним ознайомитись. Першими були заслані сюди повстанці часів Коліївщини 1768 року, а пізніше – жертви нових переслідувань. Попри русифікацію, адміністративний тиск, тут ще є люди, які пам'ятають своє походження. За переписом, тут повинно жити близько мільйона українців, 7 відсотків всього населення, але насправді їх, мабуть, у два рази більше. Другою за численністю й найбіднішою групою стали переслідувані режимом українські патріоти. Третьою є ті, що добровільно або силою були змушені виїхати на працю. Живуть люди скупчено, по містах і селах. Через значні відстані, українці не мають єдиної організації, але кожна громада творить власне громадське життя. Дошкульно відчувається брак церков. З молодого покоління є ще багато нехрищених, деякі взагалі не бачили української церкви, померлих ховають без церковного обряду. На все поселення існує єдина маленька церква в Караганді, громада якої налічує 100 тисяч людей. За численністю друга громада в Павлодарі об'єднує 80 тисяч українців і дуже потребує церкви, але не може зібрати близько 30 тисяч долярів на її збудування. Коли я розповів про це на зборах ЗУАДК у Філядельфії, на моє здивування, підійшли Христя Лужницька-Кульчицька й Христя Харина-Сеник і подарували по сім з половиною тисяч долярів на будову цієї церкви. Ця княжа пожертва посилила суму, яку дали Крайова управа Об'єднання вояків 2 дивізії УНА, стейтова рада УККА, моя родина і збірка Турчина з Чикаго. Разом ми маємо зараз 19,200 долярів. Надіємось, що громада пожертвує решту потрібної суми. Владика східньої діяспори Медвідь розпочне будову ще в травні цього року.

Другий контейнер стейтова рада УККА покищо не відсилає, бо оплата перевезення перевищує вартість вмісту. Люди потребують харчів, які там коштують дешевше, то нема рації платити дорожче за харчі та їх доставу. Отож користуючись довіреним зв'язком, будемо передавати гроші.

Проблема в тому, що стейтова рада УККА не має жодних прибутків, крім **фестивалю, який відбудеться 19 червня цього року в Рамада готелі в Іст Гановері, Н. Дж.** Просимо запам'ятати цей день і прийти на забаву.

Іван Буртик

Українці Казахстану очікують на гуманітарну допомогу з Америки.

5,000 фунтів харчів з Бостону в Україну

Рекламний транспарант Фундації імені о. Данилевича.

День 27 лютого цього року був винятковим для православної парафії Св. Андрія в Бостоні з її настоятелем архимандритом Андрієм Партикевичем.

З самого ранку почали приходити парафіяни до церковної залі, щоб допомагати упаковувати пакунки з харчами для пересилки в Україну. Кожному було що робити, бо приготували 115 пакунків, у які увійшло 5,000 фунтів харчів. Пакували ковбасу, м'ясо, смалець, риж, макарони, сухі фрукти, аспірину та інше.

У кожен пакунок вкладали лист з описом нашого життя тут, у США. Туди додавали і список з переліком всього, що є у пакунку, та долучали поштовий купон, за який люди могли б прислати нам листа і повідомити, що все прийшло в цілості. І люди шлють нам листи, і дуже дякують, бо це помагає їм не тільки матеріяльно, але морально, дає їм сили до дальшого життя. Вони аж не вірять, що хтось дбає про них, що вони не цілком забуті. Акцією допомоги Україні керувала директор Фундації ім. отця Івана Данилевича при православній парафії Св. Андрія в Бостоні, Ангелина Ґрундгоф. Фундація була створена дітьми о. Івана Данилевича, який побудував церкву Св. Андрія в Бостоні у 1958 році (він же побудував і ще декілька церков в інших містах). Отець І. Данилевич ціле життя дбав про людей і завжди помагав, коли б хто був у біді. І ось коли вже був дуже хворий і сам не міг нікому помагати, то попрохав і благословив у 1990 році своїх доньок Ангелину та Ірину і синів Олега та Володимира створити організацію, яка б помагала усім без вийнятку бідним українцям, де б вони не жили. І діти виконали прохання тата, створивши допомогову організацію його імени. Фундація ім. о. Данилевича, хоч це виключно добровільна організація, не є приватною, вона зареєстрована в американському уряді і щороку ним докладно перевіряється. Рахунки відкриті не тільки для уряду, а й для всіх. Дотепер вислано 40,000 фунтів допомоги – харчів, одягу, медикаментів

Фундація існує виключно завдяки пожертвам від приватних осіб і установ. Ми щиро дякуємо всім, хто нам допомагає. На особливу подяку заслуговує Петро Скрипка, який є продюсером ранкової радіопрограми WRKO в Бостоні. Він був ініціятором акції допомоги Україні і з його поміччю було зібрано майже 10.000 долярів. Це відбувалося таким чином: його друзі зробили для цієї збірки, безкоштовно, величезну рекляму. На ній було зображено хлопчика, номер телефону радіостанції і напис, який сповіщав про збірку грошей на голодних дітей в Україні. Три дні і три вечори сидів пан Скрипка біля летовища, на морозі і вітрі з реклямою, а по радіо оголошували про цю його акцію. Лунали на радіостанції дзвінки, а оператор приймала пожертви.

На адресу фундації останнім часом приходить багато листів. Люди просять помогти харчами, і тому ми хочемо вислати ще два рази у цьому році, в червні і вересні, по 5,000 фунтів харчів до тих осіб, кому ще не встигли вислати. Ласкаво просимо усіх допомогти нам у цьому. На кожну пожертву висилаємо посвідку звільнення від податку . Хто б хотів більше інформацій, просимо писати і висилати на адресу:

The Father Danylevich Foundation Inc, 68 Pine Ridge Road, Reading, MA 01867-3735.

Анна Ранюк

Подякували служителеві Церкви

16 квітня ц. р. у Клівленді-Пармі вшановано Владику Роберта М. Москаля з нагоди 15-ліття його єпископства в епархії св. Йосафата в Пармі, Огайо, і 36-річчя священства.

На зібранні в домі гостинної родини д-ра Зенона і Мирослави Голубців о. мітрат Михайло Ревтюк розповів про своє багаторічне знайомство з Єпископом Робертом, підкреслив його працьовитість, організаційний хист, вміння співпрацювати зі священиками і паствою.

Вітали Єпископа Роберта о. крил. Андрій Гановський, голова УЗО, мґр. Василь Ліщинецький, господар дому д-р Зенон Голубець. Владика Роберт подякував промовцям, господарям дому та гостям.

Д-р Володимир Боднар

Українці з Чикаґо допомогли Закарпаттю

Коли у Чикаґо стало відомо про повінь, яка завдала лиха мешканцям Закарпаття, місцеві жіночі об'єднання почали збирати пожертви для потерпілих. Чикаґський відділ УККА, з яким співпрацює більшість українських організацій, став ініціятором створення громадського комітету з метою координування усієї акції.

Відгук української громади був дійсно щирий. Тільки в лютому було зібрано для потерпілих від повені понад понад 34 тисячі долярів. Частина цих грошей передано через організацію „Просвіта" на Закарпатті, у чому прислужився проф. Василь Маркусь.

Певну суму передано у розпорядження Владики Маргітича. Треба згадати, що деякі чикаґські організації передали свої збірки окремо від громадського комітету через свої централі, тому можна бути певним, що в Чикаґо було зібрано понад 50 тисяч долярів. Наприклад, Українська греко-католицька парафія св. Володимира і Ольги в Чикаґо зібрала серед своїх парафіян 8,400 долярів і переслала їх через церковні чинники на Закарпаття.

Громадський комітет зібрав також чимало одягу, білизни, взуття, які склали 209 відправлених до потерпілих пачок. У цьому допомогла фірма „Міст", яка зменшила плату за пересилку. Готував всі пачки і доставляв їх до фірми „Міст" член Управи УККА Петро Баран.

Лука Костелина

СХІДНЯ ДІЯСПОРА

Архангельськ – Соловки – Мурманськ: скрізь українські сліди

На запрошення Приятелів Руху північного Ню Джерзі в грудні минулого року проф. Іван Лучечко виголосив доповідь „Слідами українців у Мурманську, Архангельську й на Соловецьких островах". Опісля розгорнулась жвава дискусія, було багато запитань і доповнень про українців, які живуть на півночі Росії. В Америці, взагалі в західній діяспорі, про згадані поселення маємо скупі відомості, а тому корисно було довідатись про це.

Отже, разом з американською туристичною групою проф. Лучечко подорожував кораблем довкола Норвезького півострова до поданих вище місцевостей, де мав нагоду зустрітись з українцями.

Першою зупинкою був Архангельськ. Місто має два порти: річковий – біля Північної Двіни, та морський – над Білим морем. В місті понад 300 тис. населення. Ще з царських часів добре розвинена індустрія, в якій працювали засланці, а тепер – їхні нащадки. Лісообробна і рибна промисловість, суднобудівництво давали в минулому добрі заробітки, але тепер панує безробіття. Місто дуже брудне, будинки занедбані, дороги в жахливому стані, що й видно на прозірках.

На жаль. занадто коротке перебування туристів не дало можливости нав'язати контакт з українцями, довідатися про їх життя та громадські установи, якщо такі існують.

Наступною зупинкою, до якої причалив корабель, був порт головного Соловецького острова. В дуже близькому сусідстві знаходиться ще п'ять залюднених островів: Анзерський, Заяцький (великий і малий), Муксалма (велика і мала). Велика Муксалма сполучена з головним островом „дамбою", себто кам'яною доріжкою, при будові якої гинули тисячі в'язнів. В цьому регіоні Білого моря знаходиться понад сто безлюдних острівців. Соловецький острів (700 км. в прямій лінії від Санкт-Петербурга) відомий цінними пам'ятками, зокрема архітектурними. Майже 600 років тому на цих берегах засновано монастир.

Географічне розташування Соловецького острова дозволило зробити його місцем заслання політичних і релігійних противників та кримінальних злочинців. В чисельних храмах ревно молилися паломники і монахи, а в підземеллях каралися в'язні. В 1776 році Катерина II, після зруйнування Січі, із звірячою ненавистю розправлялася з козаками, зокрема старшинами. Одних заслала в Сибір, інших, в тому числі кошового Петра Калнишевського, – на Соловецький острів, де він у тісній темній келії, позбавлений контакту із світом, карався 25 років. За його слідами шукав проф. Лучечко, і йому вдалося віднайти надмогильну плиту, на якій збереглися написи і дати, що й видно на прозірках.

Соловецький острів – це острів смерти, де протягом століть, зокрема за комуністичного панування, гинули тисячі невинних людей, в тому числі багато українських поетів, мистців, вчених. Між ними Яків Савченко, Михайль Семенко, Олекса Слісаренко, Микола Зеров, Майк Йогансен, Павло Филипович, Ґео Шкурупій, Євген Плужник, Микола і Марко Вороний (батько і син), Валеріян Підмогильний, Лесь Курбас (режисер), Микола Куліш (драматург) та багато інших. Список цей можна б продовжувати, але й цього вистачає, щоб побачити, як більшовики винищували українську інтеліґенцію.

У 1920 році більшовики ліквідували монастир, розігнали або повбивали монахів, церкви обдерли, а в їх підземеллях і в монастирських неогріваних будинках поселювали в'язнів. Нова назва острова – СТОН: „Соловецька тюрма особливого призначення". В 1941 році, на початку війни з Німеччиною, в Соловецькому концтаборі карались тисячі т. зв. „ворогів народу". Відтак Сталін наказав негайно звільнити приміщення і там відкрити школу для старшин Північної фльоти. Кагебісти перевели „дамбою" в'язнів на сусідський острів, Мусалму Велику, і всіх розстріляли.

(Закінчення на стор. 24)

Новоприбулі зібралися в Філядельфії

Богдан Падус із сестрами Лілею та Лесею – солістками сімейного ансамблю.

Сонячної неділі, 18 квітня, в Українському культурно-освітньому центрі Філядельфії на запрошення місцевої української євангельської церкви зібралися люди, які недавно приїхали з України. Біля входу дівчата роздавали Великодні вітальні листівки з текстами Святого Письма, а також анкети, в яких гостям пропонували записати свої прізвища, адреси, враження про зустріч. Звісно, можна було повідомити й про свої потреби.

Заля була повна, коли пастор церкви Ярослав Пристацький звернувся до присутніх з Великоднім вітанням. Для гостей співав хор під диригуванням Володимира Яремчука, читали вірші Марта Костишак і Ліля Падус.

Окрасою кожного церковного свята стає спів родини Падусів. Вже близько десяти років проживають в Америці львів'яни Люба і Ярослав Падуси. За цей час підросли Ліля, Леся, Руслан, Оксана, Андрій, Люба, а Юля вже тут народилася. Від батьків усі перейняли мистецтво співу, а син Богдан очолив сімейний ансамбль. Тим же, хто приїхав з України недавно і почувається непевно, спів цієї родини дарує велику моральну підтримку: тримайтеся разом – і життя налагодиться!

Ведучим на зустрічі був служитель церкви Роман Саламаха, який теж тут недавно. Він звертався до присутніх із настановами, що ними сповнене Святе Письмо.

На закінчення Великодньої програми з проповіддю виступив пастор української євангельської церкви в місті Юніоні Павло Ходневич, який теж народився не в США, а в Аргентині, але в молоді роки приїхав сюди, тут зустрів свою суджену Ніну, доньку емігрантів з Китаю, щоб разом виховати сімох зразкових дітей. Щойно їхня донька Рут вперше поїхала в Україну і передовсім поцілувала святу для неї землю своїх дідів.

Після зібрання я запросив до розмови кількох молодих гостей. Роман приїхав до Америки зі Львова з мамою Ярославою Андрієцькою лише три місяці тому. Передовсім він сказав мені, що у нього мама – віруюча, а він зростав за умов атеїзму, працював гальваніком, але тепер ходить до церкви, бо йому тут цікаво.

Інна Дудюк з Рівного і Оля Дербіс з білоруського міста Кобрина зробили вже вирішальний крок у своєму житті – недавно прийняли водне хрищення. Звісно, за приклад дівчатам були віруючі батьки. Я запропонував Інні і Олі зфотографуватися разом з дияконом Романом Саламахою, але вони сказали, що зфотографуються з усією молоддю, яка прийшла на зібрання. Так перед моєю камерою несподівано вишикувалася група, в якій я налічив 32 особи. Це, мабуть, добре, що нові українці в Америці тримаються гурту і допомагають один одному будувати нове життя.

Л. Х.

Молоді учасники зібрання в Філядельфії.

„Чортополохи" вибрали новий провід

13 і 14 березня 1999 року, на Союзівці, курені УПС та УСП „Чортополохи" провели свої наради, де вибрано новий провід. Курінною куреня УПС вибрано пл. сен. Нілю Павлюк, а курінною куреня УСП – ст. пл. Христю Яцків.

Запрошуємо до розмови

Світ наближається до великої події, яка має історичне значення для всіх народів, незалежно від того, яку вони визнають віру і як обчислюють час земного життя. Невдовзі ми відзначатимемо 2000-ліття Різдва Ісуса Христа і заснування Христової Церкви. Зоря над Віфлеємом, що провістила прихід Спасителя, сповістила про початок нової ери, початок переходу людських взаємин з Богом до принципово нових якостей.

"На скелі оцій побудую Я Церкву Свою, — і сили адові не переможуть її" (Мт. 16:18), сказав Ісус до апостола Петра. Так з'явилася Христова Церква, Церква-спільнота. Вона не мала стін, її несила було зруйнувати – вона ж бо жила в душах людей.

Церкву випробовували переслідуваннями і тортурами, єрессю та інквізицією, завойовницькими і грабіжницькими походами, розколами і безбожництвом, але Церква Христова встояла, бо так було заповідано її Засновником. Церква, як людська спільнота, в тій чи іншій своїй частині збивалася на манівці, але Господь навертав її, як Свою отару, на добрі стежки. Церква каялася, приймала покуту і знову поверталася до первісної чистоти.

У наші дні Христова Церква має три провідні конфесії — католицьку, православну і протестантську, які водночас сповідують єдину Євангелію Ісуса Христа. Великим здобутком цих конфесій є їхнє мирне співіснування в межах спільних країн і народів.

Христова Церква в Україні налічує вже більше тисячі літ. Її провісником став, за переказами, один з найперших учнів Христа — Андрій Первозваний. Як апостол Павло будував вселенську Христову Церкву, так київські князі закладали підвалини Української Церкви над Дніпром. Нелегким був її тисячолітній шлях, але Церква вистояла і "сили адові" не подолали її.

Сьогодні ми починаємо велику розмову про 2000-ліття Різдва Христового, долі Української Христової Церкви в усіх її конфесіях, про її історичний шлях і нинішнє покликання. Ми віримо, що ця спільна розмова сприятиме нашому зближенню й очищенню в ім'я утвердження Нового Христового завіту в новій Україні і в її закордонній діяспорі, невіддільній від рідного народу. Надішліть нам свої роздуми про ролю Церкви в долі народу і вашого роду, свідчення присутности Господа у нашому повсякденні, спомини про ваших духовних наставників, розповіді про сучасне служіння Церкви там, де ви живете. Просимо писати стисло, змістовно, щоб усім статтям і листам вистачило місця на сторінках "Свободи".

Слава Богові святому!

Боже – Отче наш всесильний,
Творче неба і землі,
В творчій дії непомильний,
Честь складаємо Тобі,
Славень серця і душі.
Слава Богу святому,
Що царить на небесі,
В Трійці Пресвятій одному –
У Божественній красі.
Сонце, місяць, ясні зорі,
І ми, жителі землі,
У вселенському просторі
Христа-Бога звеличаймо,
Творця нашої душі.
Віра в світле Воскресіння –
Принесе людям спасіння,
І просвітить цілий світ
В цей великий ювілей
Хай освятить наш нарід.
Хвала, честь, подяка щира –
Для князя Володимира,
Що поганство побідив:
Сам приняв Христову віру,
Охристив Русь-Україну,
Щоб наш нарід в мирі жив –
Царство Боже заслужив!

о. Николай Василь Прийма,
Люрд, 11 лютого 1999

Не змарнуймо великого ювілею

Це великий і дорогий Ювілей – урочисті відзначування 2000-ліття Христового Різдва. Це також надзвичайно важлива дата в історії людства: перехід у третє тисячоліття, очікування епохальних змін. Чи ці зміни будуть добрі, чи злі, залежатиме у великій мірі від нас, людей, від окремих народів, держав, а особливо Церков. Чи підуть люди за світлом Божої Правди, любови і справедливости, а чи далі поклонятимуться ідолам еґоїзму, захланности, владолюбства, і під претекстом єдности, законности і правопорядку поневолюватимуть інші народи – для їхнього нібито „добра"?

Для України, нашої Української Церкви і нашого народу це 2000-ліття може і повинно стати важливою, зворотною точкою в цілій нашій історії; моментом утвердження нашої державности, нашої церковної суверенности в єдиному Київському Патріярхаті, моментом перетворення нашого народу у свідому, повновартісну, державну, християнську націю.

Це буде добра нагода для нас під час тих святкувань показати себе перед Богом і цілим світом об'єднаною, соборною, релігійно-національною спільнотою, свідомою своєї історичної місії: бути стабілізуючим чинником на сході Европи. Щоб цю місію гідно виконати, мусимо стати господарями у своїй державі і своїй Церкві. Щойно тоді запанує справжній мир у цій частині Европи, і їй не загрожуватиме більше імперіялізм Москви.

Важлива заява
Владик наших Церков

3 червня 1997 року появилася „Спільна заява Владик УГКЦ, УПЦ КП і УАПЦ" із закликом до церковно-релігійного замирення між традиційними українськими Церквами. Владики заявляють, що „стурбовані тим, що поміж нашими братами і сестрами... в окремих парафіях виникають непорозуміння, суперечки, а навіть силові конфлікти за храми, які побудовані спільно нашими дідами і прадідами на славу Всевишнього і повинні бути місцем духовного очищення та християнської любови".

Владики пригадують також, що справа не тільки в матеріяльних інтересах, але тут рішається та-

(Закінчення на стор. 19)

Рим. Собор св. Софії і Український Католицький Університет

Надбання Патріярха Йосифа в Римі

Звертаюсь до всіх людей доброї волі, які шанували покійного Патріярха Йосифа Сліпого та цінили його благородну діяльність для добра Української Церкви та українського народу.

Наближаємось до Ювілейного 2000 року. Собор св. Софії в Римі, а також Український Католицький Університет потребують не так ремонту чи перебудови, як докорінного „господарського оновлення", що вимагатиме неабияких коштів. Цього року святкуватимемо тридцять років посвячення собору Папою Павлом VI. Час і негода зробили своє. Зовнішні стіни потребують побілення, бані – позолочення, мозаїки – деякого реставрування. Приміщення УКУ змушені підпорядкуватись новим законам стосовно електричної мережі. Хотілося б запровадити огрівання в собор від сонячних панелів. Тимчасовий кошторис на всі наші потреби становить щонайменше 600,000 дол., а далекосяжні пляни – набагато більше.

Хто зі старших прочитає ці рядки, можливо, зітхне важко і стиха скаже собі: „Що? Знову збірка? Та доки буду давати? Я вже на пенсії, і життя з кожним роком несе нові труднощі!". Молодші, можливо, скажуть: „Я мушу утримувати родину, місцеві організації... Скільки збірок..." Рації – всі слушні, тому спробую подати певну мотивацію, чому треба матеріяльно і морально підтримувати надбання Патріярха в Римі. Розумію, що не буде це легко. Хочу відразу зазначити, що така збірка полягатиме в одноразовій пожертві і ніяк не конкуруватиме з періодичними збірками на Патріярший Фонд.

Один з тих мотивів випливає з пошани до Блаженнішого Йосифа. Перенесімося думкою в час напередодні визволення Блаженнішого з сибірської неволі. Українське життя зазнало певного застою у своєму розвитку, хоча багато працювалося для України на всіх континентах. Бракувало Мойсея – лідера, який зумів би повести народ у сферу високого самоутвердження. За Божим благословенням, вернувся до нас Йосиф Сліпий, глава УГКЦ, який страждав за свою Церкву і свій народ вісімнадцять років в сибірських тюрмах. Саме тоді відбувся II Ватиканський Собор. Всі владики світу зібрались в Римі біля Папи, щоб обговорити справи Церкви. Вражаючим був виступ нашого Ісповідника перед ними. Вся Церква врешті дізналася про переслідування християн в Україні та про життя мучеників за віру Христову. Весь світ, який стежив за подіями Собору, заговорив про нашого Мойсея. Відтак його приймали президенти

(Закінчення на стор. 19)

Українці Торонто про єдність православ'я

25 лютого в Українському Народному Домі Торонто відбувся форум під назвою „Питання єдности Української Православної Церкви". Форум відкрив і ним провадив Микола Мороз, а з доповідями виступили Микола Гавриш, Віктор Роєнко та Юрій Данилів.

Микола Гавриш, на основі удокументованих фактів, згадав найголовніші помилки із історії Української Православної Церкви в Україні, які, на жаль, повторюються і тепер. На його думку, найбільша трагедія українського народу завжди йшла від зради на верхах суспільства, а найбільше тих, що впливали на Українську Православну Церкву, яка завжди мала велике значення для українського народу. У минулому її еліта торгувала високими становищами – за золото, соболині хутра, клейноди, титули чи карети, запряжені вороними кіньми. Прелеґент подав на доказ цього знані з історії дуже вимовні приклади. У присутніх виникало запитання: „Що ж змінилося у цій справі у наш час? Назва валюти?"

(Закінчення на стор. 19)

УКРАЇНА І СВІТ

Світовий Конґрес Українців – приєднуйтесь!

Звернення Президії Секретаріяту Світового Конґресу Українців

СКУ як найвища українська організаційна установа діяспори – це вияв єдности організованого українства перед світом і перед українським народом.

Президія Секретаріяту СКУ стояла і стоїть на сторожі прав українців в діяспорі і в Україні, сприяє розвиткові українського шкільництва, науки, культури, суспільної служби і церковно-релігійного життя.

Ця праця виконується через ради і комісії СКУ завдяки фондам, які складає жертвенна українська громада. Ваші пожертви на потреби СКУ – це вияв вашої підтримки діяльности і заохочення до дальшої праці для добра української спільноти в країнах українського поселення і в Україні.

7-ий Світовий Конґрес Українців у своїх резолюціях поклав на Президії СКУ значні обов'язки в ділянках шкільництва, виховання молоді, науки і розвитку культури, приналежности до ООН, оборони українських національних меншин в країнах їх поселення, об'єднання Православних Церков в Україні, багатьох інших напрямах. Ми докладемо усіх зусиль до виконання уповноважень 7-го Конгресу, але без вашої допомоги їх неможливо здійснити. Тож, підтримуючи травневу акцію СКУ, ви підтримуєте волю ваших організацій і установ, учасників 7-го з'їзду Світового Конґресу Українців. З'їзд відбувся під кличем „Сильна діяспора – сильна нація!" І ми свідомі того, що тільки сильна, організована діяспора може успішно допомагати Україні у її боротьбі за краще майбутнє, за національну свідомість, за духовне відродження і економічний добробут. Підтримайте наше гасло нинішнього року „Світовий Конґрес Українців – приєднуйтесь!" щедрою пожертвою.

Цим ви підтримаєте і забезпечите діяльність Президії секретаріяту СКУ на користь 20-мільйонної української діяспори та України.

Наша адреса: **Ukrainian World Congress, 2118-A Bloor Street West, Торонто, Ontario, M6S 1M8 Canada.**

Президія Секретаріяту Світового Конґресу Українців

Києво-Могилянська Академія – у центрі міжнародної уваги

Чому НаУКМА, університет, якому неповних вісім років, користується сьогодні такою увагою і повагою в Україні і поза її межами? Відповідь проста: по-перше, цей університет, від його заснування в 1991 році, без перехідних етапів, відразу, став повною мірою українським за своєю освітньою філософією, академічними програмами, ідеологічним спрямуванням, мовою викладання; і по-друге, він побудував свою структуру за зразками західної системи вищої освіти. Коли в Україні ще й сьогодні чимало вищих навчальних закладів все ще „совєтські", ще й сьогодні не відмовились від російської мови викладання і адміністрування, то НаУКМА – університет наскрізь наш, український.

Престиж НаУКМА посилюється також його робочими зв'язками з чужоземними університетами і науково-дослідними центрами. В ньому щороку викладають і стажують вчені із США, Англії, Франції, Німеччини, Канади та інших країн. В університеті є британська, французька, швайцарська, японська, американська авдиторії. Для ілюстрації, з якою шанобливістю ставляться чужоземці до УКМА, варто зацитувати лист проф. Небраського університету д-ра Вілліяма Ґлісона, який впродовж двох років виклав в НаУКМА, а в 1996 році пожертвував 10,000 дол. на придбання комп'ютерної системи. Лист говорить сам за себе:

„Дорогий професоре Фізер! Разом із цим листом посилаю 1,000 дол. для Національного Університету „Києво-Могилянська Академія". Роблю це дуже радо, бо НаУКМА виконує важливу працю у вихованні молоді України, та ще й тому, що з 1995 року я викладав у цьому університеті. Мої чудові взаємини зі студентами і колегами істориками, як теж викладачами з інших дисциплін університету, залишили незгладний слід у моєму житті і праці. Академія заслуговує на найщедрішу підтримку для того, щоб вона і дальше виконувала місію академічної підготовки молоді для 21 століття.

Коли я розмовляв з д-ром Сергієм Іванюком про цю пожертву, то він запитав мене, чи дарую я її на якусь спеціяльну ціль. В 1996 році я вніс пожертву на придбання комп'ютерів для катедри природничих наук. Цим разом я хочу підтримати стипендії для студентів. Сьогодні знайти гроші в Україні для будь-чого справа нелегка, а для стипендій майже неможлива... Тому я сподіваюсь, що суму буде зужито саме на цю ціль.

З правдивою пошаною – Ваш
Д-р Вілліям Ґлісон,
старший науковець Фулбрайта, директор Фулбрайтівської програми (Україна)".

У всіх питаннях щодо фінансової підтримки на НаУКМА просимо звертатись до проф. Івана Фізера за адресою: **Mohyla Academic Society, 26 Bedford Road, Somerset, N.J.08873.**

НаУКМА,
Центр зв'язків з громадськістю

УКРАЇНА ПРО ДІЯСПОРУ

Той, хто казав правду

У "Свободі" вже стала постійною рубрика "Діяспора про Україну". А що думає Україна про діяспору? Пропонуємо опублікованну в львівській газеті "За вільну Україну" розповідь довголітнього політв'язня, письменника Івана Гнатюка про Бориса Вжесневського з Канади.

Батько, Роман Вжесневський, належить до пластунської організації і, як заможний підприємець, завжди підтримує її духовно і матеріяльно, його дружина Ірена, дочка священика Куся, – теж постійна і вірна пластунка, голова ЛУКЖу, самовіддана громадська діячка, широко знана в Торонто, а їхня дочка Руслана віддає свій час і любов сиротам в Україні, очолює Торонтське товариство „Поміч дітям Чорнобиля".

Родина Вжесневських – одна з найжертовніших в українській громаді Торонто, винятково скромна, інтелігентна, гостинна, щедра і передовсім – добродійна. І батьки, й діти живуть не задля власного благополуччя, не витрачають коштів на особисті розкоші та розваги, а дбають лише про інших – знедолених, убогих, принижених, обікрадених долею, особливо тих, що не мають змоги вижити в нинішній Україні.

Ширше хочеться сказати про сина Бориса Вжесневського, з яким я мав нагоду запізнатися на Третьому з'їзді Руху в Києві. Це зважений, мудрий і відданий Україні політик, не марнославний і не метушливий, як всюдисущі нинішні телекамерно-мікрофонні „патріоти", а державний діяч, будівничий справжньої – не бутафорної – Української держави. На жаль, його в Україні мало хто знає, бо таких, як він, політичні пройдисвіти намагаються обмежити в діяльності й замовчувати.

На першому Всесвітньому форумі українців у Києві, що відбувся в серпні 1992 року, з усіх тридцяти семи промовців лише Борис Вжесневський відважився сказати правду у вічі тодішньому президентові та його вірнопідданим про так звану „незалежність" Української держави. Думаю, що варто навести кілька цитат з його виступу:

„...Здобуття незалежности не завершилося, наш народ ще залишається залежним, і перелицьовані імперські структури контролі над суспільством продовжують існувати..."; „...Україні... загрожує нова руїна, а народу – нове кріпацтво"; „...Нині державу і народ обкрадають українська номенклятура та її мафіозні бізнесмени"; „...Державою керує еліта вихованців комуністично-імперської системи, колишні номенклятурники та їхні апаратники...".

Борис Вжесневський це сказав понад шість років тому, коли ми, задурманені красномовством вишколеної компартійної номенклятури та її поплічників, не хотіли бачити й чути правди, а тішилися, побачивши синьо-жовтий прапор на державних будівлях. А у вислідi маємо те, що маємо: пожинаємо гіркі плоди свого безголів'я. Одначе „все йде, все минає", як писав Тарас Шевченко: обманутий народ нарешті таки прозріє – обере своїми керівниками українських патріотів, і вони наведуть порядок у нашій державі.

МИ ПРОДОВЖИМО СПРАВУ ЧОРНОВОЛА

Я був на похоронах героя...

Напередодні трагічної події – загибелі Вячеслава Чорновола зі мною (вкотре!) сперечалася провідниця місцевих комуністів Ольга Берестянко. Вчителька історії, донька колгоспників, підкреслено російською мовою доводила мені, що репресій і голодоморів в Україні не було. Усе це, мовляв, вигадали такі „політичні трупи", як Чорновіл. Наступного дня інший старий комуніст дзвінким від радости голосом повідомив мені, що Чорновіл загинув.

Здавалося, ми осиротіли. Ми так звикли до щирої посмішки Вячеслава Максимовича, до його енергії, натиску, гострого розуму, що уявити себе без нього просто немає сил.

Я був на похороні Вячеслава Чорновола, бачив і фотографував десятки тисяч людей, які прийшли попрощатися зі своєю молодістю, але не з мрією. Ні, Чорновіл – ніякий не "труп". Він жив для України. Його душа стала перед Творцем, але справу загиблого продовжать інші. Бо те, за що боровся і жив Чорновіл, – святе для кожного з нас.

Понад дві години йшла багатотисячна колона від Володимирського собору, де над покійним прочитав молитву Патріярх всієї Руси-України Філарет, до місця останнього його спочинку на Байковому кладовищі. І весь час дорогу встеляли живі квіти. Лише раз зупинилася процесія – біля Національного Університету. Тут навчався майбутній революціонер-романтик. На свого земляка зі Звенигородщини суворо і запитально дивився бронзовий Тарас. Напевне, вони добре порозуміються там, в кращому світі. А нам би порозумітися отут, поки ми ще є. Щоб йшли ми отак, згуртовані, не лише за труною, а й до мети – соборної української України. І тоді ніяка вантажівка нам дороги не перетне.

А квіти? Хай вони лягають не тільки під копита коня полеглого козака, а й під ноги провідника, доки він живий. Важко пережити зраду вчорашніх однодумців, які намагаються викинути провідника, мов зужиту річ.

Незадовго до смерти провідника Руху Ольга Берестянко попросила у свого лідера Симоненка сім тисяч гривень на навчання сина. Той звернувся до Олександра Ткаченка – і грошей дали... з добродійного фонду, створеного для допомоги старим, немічним, хворим. Хай би вже... Але син комуністки буде вчитися на ... екстрасенса!

Чорновіл загинув незадовго до Світлого Воскресіння Христового. Вячеслав Максимович спокутував гріх меншовартости і „хохляцтва" своїх земляків. І він житиме в їхніх справах, в їхній пам'яті.

Комуністи не вірять у Бога. Вони вірять в екстрасенсів. Та як би вони не вчилися за рахунок знедолених дітей, примару комунізму їм вже не оживити.

Олександер Вівчарик,
м. Сміла, Черкаська область

Тече вода каламутна...

„Кожна людина зобов'язана жити, а погані якості в ній повинні вмерти"

Примчанд,
індійський письменник.

Покійний В. Чорновіл був маленькою іскринкою, й вона не в змозі була освітити майже суцільну темряву, яка панувала і довго ще пануватиме в нашій Верховній Раді.

Для багатьох українців він був символом, прапором, душею нації. Для ясности хотів би навести кілька прикладів. Коли в Росії по-звірячому була розстріляна Г. Старовойтова, В. Чорновіл на другий день запропонував вшанувати її пам'ять хвилиною мовчання. Головуючий в той час О. Ткаченко, це прохання лишив поза увагою. Або інший приклад: коли у Швайцарії заарештували П. Лазаренка, Чорновіл один з перших поставив питання про негайне розслідування і покарання за ганебний випадок, вчинений цим „діячем". А також рішуче зажадав позбавити кримінальної недоторканости усіх депутатів. Коли цю його пропозицію поставили на голосування у Верховній Раді, солідарними з ним виявилися одиниці. Це не зупинило Чорновола, і він свого добився. На другий день проголосували всі. Люди України з телевізійних репортажів побачили, хто є хто.

Можна навести безліч подібних прикладів, коли Чорновіл зазнавав утисків. Тому слід сказати відверто, що похорони В. Чорновола для декого були святом. В нашій Верховній Раді – майже всі ті, які в

(Закінчення на стор. 20)

ВЕСЕЛО ПРО СЕРЙОЗНЕ

Хто за ким і з ким?

Війна! Війна!

Нічого дивного. Війна на кулі земській – це перманентне явище. Бо було б дуже велике безробіття. А безробіття руїнне. Війна є на те, щоб нищити. А нищити треба, щоб знову відбудовувати. І буде менше безробіття. Чи Шевченко не писав: „Той руйнує, той будує...".

Ми самі на телебаченні бачимо краще, ніж на долоні, оцих нещасних албанців. Бомби й ракети. Попалені й палаючі села. Вбивства і ґвалтування...

А як албанці кривдили й кривдять слов'ян-сербів, тяжко дошукатися на нашій всевидющій і всезнаючій телевізії. Однак той, хто шукає, знайде. І навіть той, хто не шукає, часом знайде. Так мені трапилося, як сліпій курці просо, аж три статті попало під ніс ненароком.

Одна важлива, бо англомовна. І в поважній щоденній газеті. І з самої Церкви Російської православної. Отець Владімир Мальченко дякує Богові за Інтернет, з якого можна довідатися багато більше, ніж з телебачення. В Косово серби мають 1600 своїх святих християнських місць, то як вони можуть так-от, на бажання президента Клінтона, усього зректися і віддати мусульманам?

Михайлові Козаченкові, парохіянинові цієї ж церкви, „вариться кров", як він дивиться на телевізор, бо він ще не побачив ані одного вбитого серба. А тільки албанців. А Оксана Янгельська каже, що тисячі сербів вбиті албанцями й сотнями бомб, які скинула НАТО на таку малу країну.

Козаченко отримує інформації з Москви, і росіяни є такої думки: вчора американці бомбардували Ірак, сьогодні бомбардують Югославію, а завтра бомбардуватимуть Росію.

Це війна, – подумав я собі, – але за що? І готова відповідь в одній україномовній газеті, аж у двох статтях. Ніби кривда діється албанцям, а в Косово албанці „повзуче витиснули" принаймні 200 тисяч сербів і навіть їхній югославський уряд не зміг їх захистити, аж прийшов президент Мілошевич. Сепаратистський албанський рух фінансує албанська наркомафія, яка здирає гроші з албанців, котрі працюють у країнах Західньої Европи.

За що йде війна? США намагаються закріпити Південну Европу в сфері свого впливу. Балканська стратегія Америки: розділяй і пануй. Ставку робиться на малі нежиттєздатні державки: була Боснія, слідувала Македонія, а тепер – Албанія, не зважаючи на те, що акція НАТО й США – це відверта аґресія проти незалежної держави, порушення міжнародного права, статуту ООН і статуту НАТО...

Пощо Америці треба Південної Европи? – дивуюся й не вірю своїм очам, читаючи отця Іоана з Києва. Він починає в цій же газеті свою проповідь з Євангелія від Марка: „Коли ж почуєте про війну та про військові чутки, не жахайтеся: бо належить цьому бути; але це ще не кінець".

Протисербська аґресія є однією з найважливіших війн нашого передапокаліптичного часу, – починає о. Іоан. Суть же ця в тому, що „нова цивілізація", створена світовою закулісою, основана на Талмуді та каббалі, в образі США і союзу НАТО, скориставшись слабкістю православної цивілізації та апостасією (відступленням) більшости православних церков, запроваджує насильницьку спробу

(Закінчення на стор. 20)

В Нью-Йорку відбудеться Патріярхальне Свячене

Як це вже стало традицією довгих років, Українське Патріярхальне Товариство, Відділ в Нью-Йорку, влаштовує Свячене, на яке запрошує українську громаду Нью-Йорку та околиць.

Свячене відбудеться в неділю, 9 травня, о год. 2-ій пополудні у великій залі Українського Народного Дому, при 140 Другій авеню в Нью-Йорку. З святочним словом виступить Лідія Крушельницька.

Вступ 15 долярів від особи. **Цьогорічна писанка призначена для дітей в Україні, і УПТ надіється на щедрість громади на таку благородну ціль.**

ЗВІДУСІЛЬ

Парлямент Німеччини знову в Райхстазі

Відбулось перше засідання німецького парляменту у відновленому Райхстазі. Збудована в 1894 році і спалена в 1933-му, будівля німецького парляменту стала одним з символів закінчення Другої світової війни, коли над будинком було піднято прапор СССР. У пам'ять про ці події на будинку залишено сліди пожежі 1933 року і боїв 1945 року, а також написи совєтських вояків.

Історичні відвідини Папи Римського

Уряд Вірменії і Вірменська Апостольська Церква повідомили, що Папа Іван Павло II відвідає Вірменію 2 - 4 липня. Це будуть перші відвідини Папи Римського Вірменії, Православна Церква котрої відокремилась від Ватикану 1500 років тому.

Допомога Европи лежить на складах Росії

Минулого року у зв'язку з неврожаєм і падінням рубля Росія попросила Европейський союз допомогти продовольством. На цій підставі з Европи було доставлено 95,000 тонн пшениці, 58,000 тонн жита, 30,000 тонн яловичини, але продаж населенню цих продуктів не розпочався. Ганс ван ден Брок, який в Европейському союзі відповідає за контакти зі Сходом, звернувся до російського прем'єра Прімакова з проханням з'ясувати причину затримання продуктів на складах.

Хто більше візьме грошей?

У Нью-Йорку відбувся черговий конкурс клієнтів банку Вестерн Юніон, який полягає в тому, що відібрані жеребкуванням фіналісти заходять до скарбниці банку і за 30 секунд можуть узяти стільки грошей, скільки спроможуться винести. Фіналісти цього разу були з Нігерії, Панами, Албанії і Домініканської республіки. Вони винесли разом 90,000 долярів - по 22,700 на особу (по стільки їм і виплачено незалежно від особистої спритности).

Англійська королева у Південній Кореї

Королева Англії Єлисавета II під час чотириденних відвідин Південної Кореї, зустрілася з президентом Дай Юнгом, а також була присутньою на змаганнях зі східнього бойового мистецтва. Минулотижневі відвідини Південної Кореї були першою поїздкою будь-якого англійського монарха від часу наладнання зв'язків між обидвома країнами у 1883 році. Крім того, королева зустрічалася з південно-корейськими комерсантами та взяла участь у корейсько-англійській діловій конференції. Британія є найбільшим европейським ринком для корейських виробів.

Зустрічаймо новоприбулих з українською гостинністю

Останнім часом на сторінках „Свободи" появилися статті про так звану „четверту хвилю" українських емігрантів, автори яких пишуть про неприязне, а то й вороже ставлення українського середовища до новоприбулих українців.

Дуже можливо, що такі випадки десь траплялися, але не слід узагальнювати і звинувачувати всю нашу громаду у США і Канаді в байдужості, неприхильності, а то й ворожості до „четвертої хвилі".

Усі ми дуже раді, що нарешті, після довгих років, приїздять до нас наші рідні співвітчизники з України і поповнюють наші вже проріділі ряди. Це живить в нас надію, що новоприбулі перебéруть наші надбання: народні доми, бібліотеки, школи, музеї, заповнять наші церкви, включаться в наше організоване громадське життя, чесною працею доробляться майна, та не забудуть про Україну і будуть їй допомагати.

Кожна еміграція - приречена на повільну асиміляцію, якщо не має сталого допливу з материка. Ми, українці в західній діяспорі, такого поповнення не мали, бо жорстокий комуно-московський режим не дозволяв українцям еміґрувати у вільний світ. Виняток зробили лише для жидів, які могли легально виїжджати до Ізраїля і до Америки. Нам не щастило. Тому окремих людей, яким вдалось вирватись з „імперії зла", ми приймали з відкритими обіймами, про них широко розповідала наша преса.

В другій половині 80-их років, за часів так званої „перестройки", прибули до Америки більші групи українських емігрантів, переважно євангельських християн - п'ятдесятників. Хоч їх спровадили протестантські релігійні організації, але всі ми, як тільки довідалися про їх перебування у наших містах, поспішали до них не лише з відкритим серцем, але і не з порожніми руками. Пригадую, як українці в Рочестері і Бафало, де я жив, дарували їм харчі, меблі, кухонне начиння і все необхідне, надавали медичну, дентистичну допомогу, влаштовували на роботу і допомагали полагодити з місцевими властями всякі формальності. Не інакше й тепер. Можу навести багато прикладів того, як новоприбулі одержали від нас пристановище, опіку, пораду, моральну і матеріяльну підтримку та іншу поміч на початку нового життя в цій країні.

Звісно, бувають труднощі і непорозуміння, але це нормальне явище. Наведу такий випадок, який стався колись у місті Бафало. У місцевій американській пресі появилася неприхильна стаття про новоприбулих українців, яких звинувачено в небажанні працювати. А причиною було американська соціяльна допомога „велфер", з якої платили по 250 долярів на кожну дитину непрацюючому батькові. Само собою, що батько 8 дітей не поспішав працювати, бо міг, не працюючи, мати більше грошей.

Треба сказати, що новоприбулі користуються державною допомогою ширше, як було 50 літ тому, коли „третя хвиля" емігрантів мусіла сама собі давати раду. Але тоді діяли наші допомогові організації, які були зайняті переїздом „переміщених осіб" до Америки і Канади. Про це знала з преси вся українська заокеанська громада. Нині ми не знаємо, скільки українців прибуло сюди і де вони опинилися. Тому дехто з новоприбулих, поживши в чужомовному оточенні, страждає і дає волю своїм почуттям, виливає свої жалі на сторінках нашої преси, викликає прикру полеміку. А емоції треба тримати під контролею. Американське прислів'я каже: „Емоції потрібні, як білизна, яку не показують назовні".

Дуже можливо, що й наш ворог хоче нас розсварити і роз'єднати. Відомо, що він має „довгі руки", і навіть тут, за океаном, старається нам дошкулити, порізнити, обмовити, оскаржити і знаважити. Прикладом може бути еміґрант, який за добре серце віддячився виданням плюгавої книжки про визвольну боротьбу ОУН і УПА.

Щоб не було надалі непорозуміння, варто б зайнятися нашим науковцям або центральним організаціям обліком новорибулих „четвертої хвилі". Скільки їх прибуло, де вони проживають, де працюють, скільки з них вступило в члени Українського Народного Союзу, „Провидіння" чи Братського Союзу? Скільки стало членами Пласту, СУМ-у? Скільки з них читає українську пресу - „Свободу", „Америку" та інші видання? Скільки стало парафіянами наших церков? Скільки бере участь в нашому громадському житті?

Українська держава тепер перебуває у тяжкому економічному становищі, тому повинна сприяти еміграції. Чесною працею, та ощадністю можна тут самому дійти достатку, та ще й допомагати родині в Україні. Еміґрують жиди, італійці, індійці, пакистанці, корейці, філіппінці та інші, то чому ж має бути українцям заборонено? Тим більше, що Україна має надлишок всяких фахівців, от хоч би лікарів, яких аж 250 тисяч. Їм слід частково еміґрувати, бо вдома для них немає праці.

Бажаючі еміґрувати повинні ще вдома вчитися англійської мови, щоб, приїхавши сюди, швидше давати собі раду в англомовному світі. Америка - це країна великих можливостей, де людина може здійснити свою життєву мрію згідно з філософією „3D", що значить „Desire+Determinetion+Discipline= Dollar (Success)" (бажання+завзяття+дисципліна=доляр або успіх"). Тож вітаймо вас, дорогі співвітчизники, на вільній землі Вашінгтона, працюйте чесно і сумлінно, включайтесь у наше українське громадське життя і допомагайте нашій знедоленій, але тепер вже вільній і самостійній Україні!

Д-р Євген Стецьків

Створімо гірничу енциклопедію

Видавництво „Східній видавничий дім" разом з провідними фахівцями державного технічного університету, Національної гірничої академії, Інституту фізико-органічної хемії та вуглехемії, інших вузів та науково-дослідних установ гірничого профілю з 1999 року виконує ініціятивну програму підготовки і випуску друком першої української „Гірничої енциклопедії", яка включає підготовку і випуск „Тлумачного гірничого словника", „Енциклопедичного гірничого словника", „Гірничої енциклопедії". Перший етап роботи з успіхом виконано в 1998 році. Сьогодні активна здійснюється другий етап програми, над яким працює колектив вчених з Донецького, Дніпропетровського, Києва, Луганського, Макіївки.

Важливість виконання програми обумовлюється тим, що „Тлумачний гірничий словник", „Енциклопедичний гірничий словник" та „Гірнича енциклопедія" складуть основу національної терміносистеми та інформаційної бази в гірничій науці, гірничій справі.

Запрошуємо до творчої участи у створенні першої української „Гірничої енциклопедії"! Сьогодні формується банк даних, який включає статті з різних галузей гірничої науки та практики за схемою: українська назва, російський, англійський, німецький відповідники, власне сам текст, витриманий в клясично-енциклопедичній формі. Біля 30 відсотків статтей ілюструються. Ілюстрації чорно-білі, високої якости, придатні для сканування. Обсяг кожної статті, як правило, 1000-4000 знаків.

Сьогодні гостро бракує компетентної та сучасної інформації про чільні гірничовидобувні підприємства, компанії, підприємства, що випускають гірниче обладнання, профільних гірничих інститутів (або ті вищі школи, які мають гірничі факультети), громадські та наукові організації (спілки науковців-гірників) на американському континенті, у Західній Европі, Австралії та Океанії. Таку інформацію можуть надати редакції енциклопедії українські фахівці, які працюють у всьому світі. То ж пропонуємо вам, шановні колеги-гірники, увійти в творчий колектив „Гірничої енциклопедії", який буде зазначено на її титулі.

Для цього треба подати в редакційну колегію вказану вище інформацію і відповідні матеріяли в країні вашого проживання. Інформація рекламного типу повинна бути оплачена компаніями, які реклямуються.

Наша спільна всеукраїнська справа, в якій би країні ви не проживали, - створення новітніх українських словників, енциклопедій, які так необхідні для відродження і розвитку всесвітнього українства, розвитку і утвердження української мови та культури як явища світового маштабу. Долучаймося всі до цієї справи! Наша адреса: **Україна, м, Донецьке, 340086, вул. Артема, 45, 340086, Artema str., 45 Ukraine, Donetsk**, тел./факс **(062) 337-04-80.**

Володимир Білецький,
Голова редакційної ради „Гірничої енциклопедії", директор „Східнього видавничого дому", доктор технічних наук.

СВІЙ ДО СВОГО

Тяжко доводиться інвалідам в Україні...

Тепер в Україні взагалі життя нелегке. Щодо інвалідів, то вони опинилися за межею бідности і не мають навіть елементарних пільг.

Фонд соціяльного захисту інвалідів покриває потреби цієї категорії людей тільки на 8-10 відсотків. Місць праці, про які мріє кожний другий непрацюючий інвалід, не більшає, а меншає. Не здійснюються і програми створення доступної для інвалідів соціяльної інфраструктури, вони не забезпечуються спеціяльними автомобілями, візками, протезно-ортопедичними виробами тощо. Через низький рівень фінансування і непомірний злет цін на путівки більшість інвалідів не мають змоги лікуватися в санаторно-курортних закладах і не отримують ніякої компенсації за ці обмеження. Не діють постанови про безкоштовне та пільгове забезпечення інвалідів ліками.

Безцеремонно позбавили їх законного права безкоштовного проїзду в автобусах. Перелік цих болючих проблем не варто продовжувати, бо загальний стан справ характеризують два слова: дискримінація інвалідів.

Щоб якось дати собі раду з цими проблемами, ми створили Товариство Інвалідів. На даний час в ньому зареєстровано 175 громадян міста і району, інвалідів I, II, III груп. У товариство входять 60 діток, віком до 16 років, 15 родин, де нараховується двоє і більше інвалідів.

Організація наша є єдиною в області і реґіоні, яка об'єднує різні нозології інвалідности: сколіоз, цукровий діябет, шизофренія і епілепсія, хвороба Дауна, і найчисленніша група - ДЦП.

Особлива проблема – діти. Для багатьох із них світ звужується до стін мешкання. Вони відчувають байдуже ставлення, плачуть у безвиході, соромляться з'являтися на вулиці. Багато з них не мають власних іграшок, книжок, не дивляться телевізор (адже в багатьох родинах тепер це – розкіш), а найстрашніше – не спілкуються із ровесниками. У більшості родин матері не можуть працювати, бо доглядають за дитиною. Нерідко такі родини є неповними, чоловіки залишають їх.

В цьому році ми відкрили для дітей гуртки вишивання, шиття, дереворізьби, в перспективі – налагодження швейного виробництва, виготовлення дитячої одежі, постільної білизни тощо.

Хочемо відкрити дитяче літнє кафе, крамницю для продажу художніх робіт, організувати спортивно-оздоровчий комплекс.

Плянів багато, але й безліч невирішених питань. Розуміємо, що наших проблем за нас не вирішать інші, але тепер, на перших порах, нам просто необхідна допомога і підтримка. Тому я вирішив звернутися через газету „Свобода" до українців Америки і Канади.

Анатолій Висоцький,
голова Товариства Інвалідів,
м. Дубно, Рівненської обл.

Щедрий дар Консисторії УПЦ в США

Кризова ситуація в Україні неґативно позначається на людях, якими держава повинна опікуватись чи не найбільше – дітях, інвалідах, хворих, похилого віку. Ними опікується благодійна організація „Єдина родина". Нещодавно „сонячним променем в царстві темряви" став щедрий дар Консисторії УПЦ в США, переданий Анатолієм Лисим. Працівники „Єдиної родини" та всі, ким вона опікується, щиросердечно дякують жертводавцям і сподіваються, що ця допомога не буде останньою доброю справою наших братів-українців за океаном.

Адреса „Єдиної родини": **252034, м. Київ, а/с 507. Тел.: (380 44) 244 2911, факс: (380 44) 513 7132.**

Ігор Винниченко,
голова правління благодійної організації „Єдина родина"

Почали ми будувати пам'ятник Т. Шевченкові...

Ми, жителі прикарпатського селища Брошнів-Осада, Рожнятівського району, Івано-Франківської області, звертаємось до українців у Сполучених Штатах Америки і Канаді з великим проханням. Ще у 1990 році ми вирішили у своєму селищі спорудити бронзовий пам'ятник нашому українському генієві Тарасові Шевченкові. Гроші жертвують самі жителі, проте тепер у нашій українській державі панує важка економічна криза, і виявилося, що ми своїми силами не обійдемося. Нам не вистачає 15,000 дол. У зв'язку з цим просимо допомогти у цій благородній справі.

При спорудженні пам'ятника передбачено виготовлення меморіяльної дошки із занесенням прізвищ жертводавців, а також вони будуть почесними жителями нашого прикарпатського селища. Гроші просимо пересилати в місто Рочестер до нашого земляка Мирона Блекота, на його банківський рахунок (**Account #8104 – Miron Blekot RUFCU, 824 E. Ridge Road, Rochester, N.Y.14621**), який теж офірує певну суму на цю благородну справу.

Наперед уклінно вам дякуємо.

З повагою – селищний голова Брошнева-Осади

Віктор Бурлака

Наша церква згоріла

В селі Малій Березянці Таращанського району на Київщині православна Покровська церква була побудована ще в 1746 році. На початку нинішнього століття у ній був великий молодіжний хор, церкву відвідували усі селяни.

За совєтських часів церкву зачинили, приміщення використовувалося для зберігання зерна. Церква почала руйнуватися. Іржа пошкодила залізну покрівлю трьох бань, пообривалася шалівка стін.

Десь у 70-их роках приміщення Малоберезнянської церкви було визнане цінною пам'яткою старовини і взяте під охорону Українського Товариства охорони пам'яток історії та культури. Та не так сталося, як гадалося: в суху літню пору купальського вечора, 7 липня 1980 року, дерев'яна церква спалахнула полум'ям. Хто винуватець злочину – невідомо. На гасіння приїхало шість пожежних машин, збіглося багато людей. Спочатку пожежники включилися в роботу, а потім лише стежили, щоб вогонь не перекинувся на хати. Рятувальники „рятували" до тих пір, поки не догоріли останки храму. З чудової пам'ятки старовини, що простояла майже два з половиною століття, залишився попіл...

Нині православні християни збираються в хаті одного з покійних селян. Релігійна громада Покровської Пресвятої Богородиці Української Автокефальної Православної Церкви почала будувати храм у центрі села. Але в нинішній складний період нашого суспільного життя бракує коштів на придбання будівельних матеріялів.

Віруючі звертаються до всіх, хто може допомогти пожертвами, вносити їх на рахунок **26205001778840, МФО 321370, у Таращанському відділенні АК АПБ „Україна"** з поміткою – **„На будівництво церкви в Малій Березянці".** Допоможіть нашому селу побудувати церкву!

Василь Климанський,
староста церкви,
Василь Недодара

Порятуйте мене препаратом „Парлодел"

Я народилася в 1959 році на Івано-Франківщині, зараз тимчасово проживаю у своїх старих батьків в селі Цуцилові. Життя моє склалось надто важко. В 1994 році мій чоловік загинув в автокатастрофі. Я втратила посаду вихователькі в дошкільному закладі, який закрився. Уже п'ятий рік я безробітна, без засобів на життя.

Нещодавно виявилося, що у мене дуже серйозне захворювання – аденома гіпофізу головного мозку. Лікарі вважають, що потрібна хірургічна операція на корі головного мозку, яка коштує 6 тисяч долярів, а може й більше. Звісно, ні у мене, ані у моїх батьків таких грошей немає, три наших пенсії становлять 36 долярів на місяць. Мені призначено щоденно вживати препарат „Парлодел", але, як не прикро, наших коштів на ліки не вистачає. В цій надто важкій ситуації я молю у Бога помочі і заступництва, і прошу уклінно в людей допомоги. Якщо можливо, то порятуйте, будь ласка, мене препаратом „Парлодел", у більшій кількості, а також вітамінами.

Ліда Березюк,
с. Цуцилів, 285719
Надвірнянського району
Івано-Франківської області

ЗВІДУСІЛЬ

Вбивали судетських німців при виселенні

Чесько-німецька комісія оприлюднила дані своїх досліджень про переслідування німців у Судетах після Другої світової війни. При виселенні з Чехословаччини 2.5 млн. німців загинуло 25,000 – 6, 000 було вбито, 5,500 покінчили самогубством, інші померли від травм і хвороб. Земляцтво судетських німців, за даними передвоєнного перепису, називало число жертв від 250 до 400 тисяч, не враховуючи полеглих на фронті і тих, що визнали себе чехами.

Вимагають смертної кари для Очаляна

АНКАРА, Туреччина. – Пресове аґентство Ройтерс інформує, що державні прокуратори у формальному звинуваченні вимагають смертної кари для підступно схопленого та ув'язненого провідника курдських повстанців Абдули Очаляна. Анатолійське пресове аґентство каже, що А. Очаляна будуть судити за його провідну ролю у чотирнадцятирічній повстанській кампанії проти військ внутрішньої безпеки у південно-східній частині країни, переважно заселеної курдами. Понад 29,000 осіб загинуло в тому конфлікті.

У Варшаві крадуть кожне сьоме авто

Польська поліція почала акцію організації самооборони населення від викрадення авт. Тільки у Варшаві крадуть кожне сьоме авто, чверть усіх злочинів – викрадення авт. У столиці створено оперативну групу поліції, розроблено систему повідомлень про злочини, власники авт дізнаються про методи дій злочинців, серед яких особливо поширились легкі зіткнення, після яких власник авта найчастіше виходить, щоб подивитися на шкоду, залишаючи ключ в авті.

Після „Титаніка" тонув у човні

Зірка популярного фільму „Титанік" Леонардо ДіКапріо знову опинився в морі біля Таїлянду під час знімання чергового фільму, коли затонув човен, в якому перебували актори і техніки фільмування. Впродовж 30 хвилин потерпілі трималися на поверхні моря, доки прибули рятівники. Л. ДіКапріо тримався мужньо і допомагав іншим.

У Росії почали слідство проти наступного магната

Генеральна прокуратура Росії звинуватила в „удаваному банкрутстві" керівництво компанії „Сиданко" з потужної імперії олігарха Володимира Потаніна. „Сиданко" об'єднує 4 фірми видобування нафти і має 3 нафтопереробні заводи і 18 інших підприємств у Сибіру і Забайкаллі. Невелика фірма „Бета-Еко", якій „Сиданко" заборгувала 20,000 дол., подала позов до суду, після чого остання проголосила своє банкрутство.

Як живуть українці в Польщі?

Івона Ґродська з управління зі справ національних меншин міністерства культури й мистецтв Польщі розповіла, що минулого року міністерство переказало на культурну діяльність української спільноти 878 тисяч злотих. Левову частку цієї дотації — 648 тисяч — отримав Союз українців в Польщі, з них 313 тисяч — українська газета"Наше слово". Союз українців в Польщі налічує 7500 членів, об'єднаних у 10 відділах. Голова цього об'єднання Мирон Кертичак говорить: "Найбільшою нашою проблемою є міт про щедрість польської держави у підтримці діяльности української меншини. Ми оцінюємо ці дотації як символічні. Торік міністерство виділило на підтримку діяльности усіх національних меншин 3,5 млн. злотих, тоді як бюджет лише Варшавського осередку культури перевищує цю суму. Допомога держави нашому Союзові покриває тільки 40 відсотків витрат, тому ми переважно діємо на громадських засадах.

Усі відділи Союзу мають свої приміщення, виділені місцевими самоуправліннями на пільгових умовах (чинш нижчий від комерційного). Добрі умови має відділ у Перемишлі — тисячу квадратових метрів площі у довоєнному Українському Народному Домі, з театральною залею. Тут, щоправда, мав місце судовий конфлікт, бо уряд відділу відмовився платити чинш містові і двічі програв справу в судах, але місто не поспішає виселяти неплатників з оселі, пропонуючи обговорити можливість сплати боргу частинами".

Про становище в Перемишлі Мирон Кертичак говорить неохоче. Тут виникло чимало ускладнень, які слід полагоджувати, тому кожне необережне слово може викликати чвару. Проте немає фактів якоїсь дискримінації українців в місцях їхньої праці.

Державні дотації не є єдиною допомогою українській спільноті. Польське телебачення фінансує телевізійні програми українською мовою. Польське радіо вже понад 30 літ провадить українські передачі.

Українська молодь має 4 середніх школи, які відвідують 433 учні. У двох початкових українських школах, а також у 80 загальнодоступних підставових школах українські діти мають можливість відвідувати уроки української мови і греко-католицької або православної релігії. На кожного українського учня держава виплачує школам 20-відсотковий додаток.

Різну оцінку має піклування держави про історичні пам'ятки. Українська спільнота нарікає на недостатні дотації, а урядові охоронці старовини вважають, що держава взагалі на має коштів на цю справу.

Яцек Божецький
("Novy Dziennik").

Особливе місце...

(Закінчення зі стор. 1)

ня, хоч місце для неї там було. Після розпаду Совєтського Союзу НАТО серйозно зросло – не тільки у кількості дійсного членства, але й за рахунок нових структур: окремі країни ставали в ряди "Партнества заради миру" і тепер усі вони є в новій структурі при НАТО – Раді Евро-Атлантичного Партнерства (РЕАП), де крім України, Росії, Албанії й Румунії, є такі віддалені від Атлантику й Европи країни, як Казахстан, Грузія й Узбекистан. Так що на вашінгтонському саміті з нагоди 50-річчя НАТО статус учасників мали перші особи 19 країн-членів НАТО та 25 країн-членів РЕАП. Але тільки 43 з них прибули на саміт; Росія не вислала хоч би одного дипломата, наприклад, на рівні другого секретаря посольства, і цим самим виявила протест проти бомбардування у Сербії.

Одна із сесій саміту за п'ятикутним столом у залі ім. Меллона була присвячена нараді РЕАП, в ній взяли участь голови 43 держав або урядів – в азбучному порядку: місце України було між Туркменистаном і Великобританією (United Kingdom). Але Україна мала ще й окрему сесію – перше засідання Комісії НАТО-Україна, в суботу, 24 квітня. Ця комісія була створена на саміті НАТО 1997 року, коли Президент Кучма підписав Хартію особливого партнерства між НАТО й Україною.

На засіданні цієї комісії у Вашінгтоні, початок якого був відкритий для преси, по чотири сторони столу сиділи перші особи і міністри закордонних справ країн-членів НАТО, а за п'ятою стороною, поруч з Генеральним секретарем Соланою і його помічниками, Президент Кучма і міністер Тарасюк. Відкриваючи це засідання, Солана сказав, що нині Україна вже повністю належить до Атлантичної спільноти, що «ми разом будуємо нову Европу» в той час, як НАТО підтримує незалежність України. А Президент Клінтон у своєму виступі на початку сесії нагадав, що в новітній історії п'ять неукраїнських прапорів повівало над територією України, а тепер Україна піднесла свій власний прапор. Він також підкреслив, що Ук-раїна має бути частиною «об'єднаної, демократичної, неподільної й стабільної Европи» і подякував Президентові Кучмі за його ініціятиву для розв'язання проблеми Косова. Він також подякував Україні за згоду дозволити НАТО створити центр воєнних тренувань на полігоні біля Яворова на Львівщині. Президент Кучма із свобо боку висловив вдячність за увагу НАТО до України, за можливість зустрічей на найвищому рівні та заявив, що стосунки між НАТО й Україною дуже добрі.

Далі засідання Комісії НАТО-Україна відбувалось за закритими дверима, але після засідання Генеральний секретар Солана і Президент Кучма виступили на прес-конференції. Солана заявив, що члени НАТО уважно вислухали думки Президента Кучми щодо Косова та вітають заходи його і його команди у цій справі. Україна і НАТО однозгідні в тому, – казав він, – що біженці з Косова мають туди повернутися, та що у Косові треба знайти розв'язку, яка містила б «глибоку автономію».

Президент Кучма сказав журналістам, що Україна взялась за цю ініціятиву, бо «події відбуваються біля нашого дому і ми добре знаємо, що таке війна». Він додав, що роля України у справі Косова не завершується пропозицією, яку він висунув перед НАТО два дні раніше в розмові з Генеральним секретарем Об'єднаних Націй у Нью-Йорку, та що заходи України триватимуть далі. У відповідь на інше запитання у цій справі Президент Кучма заявив, що «Україна не претендує на роль соліста» і співпрацюватиме з іншими сторонами, бо, поглянувши на свою історію, Україна вважає, що не має права стояти осторонь подій на Балканах.

Президент Кучма також сказав кореспондентам, що глави держав НАТО підтвердили: незалежність України і її територіяльна непорушність є частиною стабільности в Европі. Мирні ініціятиви «нашої держави ,– додав Президент, – знаходять розуміння глав держав НАТО», та що тепер «є якісно новий рівень партнерства» між Україною і НАТО.

На закінчення прес-конференції Президент Кучма був нагороджений аплодисментами журналістів, що трапляється досить рідко на прес-конференціях. Причиною того було запитання румунського журналіста, висловлене або півжартжома, або провокативно: він сказав, що хоче поставити запитання по-російському (Президент Кучма весь час виступав на саміті українською мовою), і запитав коли Україна віддасть Румунії Буковину.

Президент Кучма дуже серйозно і стримано відповів – по-російськи – що власне того роду «шутки» призводять до кофліктів, які нині весь світ намагається поправити. Після цієї відповіді посипались аплодисменти журналістів.

Ростислав Хом'як,
спецкор "Свободи", Вашингтон.

Нарис, писаний серцем

Оксана Паламарчук відома з її нарисів про музичне життя Львова, монографій і розвідок. Нова її праця – інакша, написана з великим зворушенням про її рідне місто – Городок. „Просвіта і просвітяни Городка" є невеличкою книжечкою, але у неї вкладено велику працю і любов. Нарис видано минулого року. Скільки пошуків та років праці в архівних фондах коштувало це авторці – вона не пише у вступі, зате підкреслює, що ця книжечка є її „скромним літературним пам'ятником" для усіх чесних і порядних українських патріотів, що жили чи живуть тепер у „славному місті Городку".

Історичний нарис О. Паламарчук подає не лише історію „Просвіти", але цілого культурного життя цього галицького містечка, яке зачалося від „Просвіти" і ширилося аж до горезвісної Другої світової війни.

О. Паламарчук подає у своїй розвідці не лише історію життя у Городку, але також вміщує поіменний список тих, хто працював у „Просвіті" або якоюсь мірою був пов'язаний з роботою цього товариства. 266 прізвищ, в більшості із особистими даними чи інформаціями про громадську чи професійну діяльність та ще із датами народження і смерті – це неабияка праця. Вступ міського голови Городка Миколи Савки та численні давні світлини прикрашають цей нарис.

О. Кузьмович

Казка про дійсність

У видавництві „Мистецька лінія" (Ужгород – Філядельфія) появилася дитяча книжка Зиновія Квіта „Казка про шістьох братів-українців", з численними кольоровими ілюстраціями художниці Олександри Гаркуші. Казка написана як розповідь старенького дідуся про українську родину, що мала шість синів, з яких кожен народився в іншій країні світу, але усі вони були українцями, тому що українцями були їхні батьки. Як пише автор у передмові, казка побудована на дійсності і надії, що український нарід буде скелею, від якої удари чужини відбиватимуться, як морські хвилі. Автор, вчитель в американській середній школі, відомий зі своєї громадської діяльності, є довголітнім головою Української Світової Спілки Професійних Учителів, яка провела два перші свої світові з'їзди у Філядельфії, а три останні вже у Києві. Під опікою УССПУ З. Квіт організував і далі організовує гуртки плекання української мови (ГПУМ), які мали свій перший світовий з'їзд у Києві в серпні 1997 року. Поруч світового з'їзду УССПУ підготовляється другий подібний з'їзд – ГПУМ, також у Києві. Учителі і школярі приїжджають з 20 країн світу.

УССПУ видає свою неперіодичну газетку „Ластів'ятко", а також книжки і підручники для шкільних дітей. Нове видання пера З. Квіта „Казка про шістьох братів-українців" призначене для дітей молодшого віку.

Книжечку можна замовити в автора за ціну 5 американських долярів, пишучи на адресу: **Zynowij Kwit, 804 N. Woodstock St. Philadelphia, Pa 19130.**

О. К.

ФІНАНСОВІ ПОРАДИ

Заощаджуйте на старість

Кожна людина з певного часу починає клопотатися про вихід на пенсію та свої фінансові засоби у старшому віці. Тільки 20 відсотків американців вважають, що їхній фінансовий стан буде задовільним для нормального прожитку. Про це свідчать дані Дослідного інституту пільг робітників.

На підставі статистики українських кредитівок, наше старше покоління є винятком. Воно більше заощаджувало, ніж позичало. Американські родини ощаджують лише чотири відсотки своїх доходів після сплати податків – наполовину менше, ніж в 1980-их роках. У 1946 році особисті заощадження були у 2,5 раза більші, ніж тепер. Причиною малих заощаджень є велика заборгованість, яка тепер досягла найвищого рівня. Багато родин живе від виплати до виплати. Їхнім найпершим обов'язком є платити місячні фінансові зобов'язання, і щойно після сплачення цих рахунків, на другому пляні, з'являється думка про пенсію. Існує загальне переконання, що американські родини могли б заощаджувати більше, якби серйозніше ставилися до пенсійного віку.

Пенсійний фонд є одним з видів інвестицій. Кожен з нас знає, коли піде на пенсію, потрібно лише визначити суму, яка нам буде потрібна, беручи під увагу федеральне соціяльне забезпечення та інші пенсійні пляни, як 401(к) і ІРА.

Число учасників в пенсійних плянах 401(к) зросло на 40 відсотків впродовж останніх п'яти років і досягло 32 мільйонів осіб. Пересічна сума рахунку зросла з 25 тисяч до 42 тисяч долярів (за даними Американської ради розподілу прибутків). В плянах, які існують 10 років або більше, пересічна сума становить 75,500 долярів.

Дехто сприймає фінансовий захист як плян збагачення. Дійсно, фінансове забезпечення є тоді, коли людина живе в межах спроможностей, і коли засоби є достатніми, щоб задовольнити її потреби.

Більшість з нас вгадує, скільки нам потрібно заощадити на пенсійний вік, беручи до уваги наше оточення, тобто за прикладом людей старших від нас, родичів, приятелів, сусідів. Цей підхід може бути правильним не для кожного. Довготерміновий фінансовий захист починається з особистого фінансового пляну. Якщо ви його не маєте, то зробіть!

Не обов'язково відкладайте значні суми. Наприклад, 25 долярів на тиждень протягом 20 років, вкладених на 8 відсотків, принесуть суму біля 64 тисяч долярів.

Загально прийнято, що на пенсії потрібна сума, яка становить близько 70 відсотків теперішніх заробітків. Цей процент є досить загальний і не бере до уваги індивідуальних різниць, тобто доривочного наймання, переселення до штатів з нижчими податками і теплішими зимами, частіше подорожування і т. п. Починайте пенсійне інвестиційне плянування з федерального соціяльного забезпечення, яке тепер становить пересічно 765 долярів на місяць.

36 відсотків робітників і 52 відсотки осіб у 20-их роках свого життя переконані, що вони ніколи не одержать державних пенсій, і що фонд соціяльного забезпечення існуватиме завжди. В 1978 році працедавці почали пропонувати 401(к) пляни, перекладаючи відповідальність за пенсії на робітників. Федеральна податкова система дозволяє знизити заробітки, які підлягають оподаткуванню, на суму, яку робітник вкладає в 401(к). Під цю пору більш ніж 50 мільйонів американців мають доступ до таких плянів, в яких є близько 1,1 трильйона долярів. Але чверть американців усе ж не бере участи в цих плянах, марнуючи нагоду заощадити.

Якість 401(к) плянів є різною, одначе, завданням робітників повинно бути їх використання незалежно від якости. Слід заощаджувати в них так багато, як дозволяє родинна фінансова ситуація та специфічний плян працедавця. Максимум, дозволений законом, – 10,000 долярів. За даними Spectrem Group, 85 відсотки великих фірм і 75 відсотків малих доповнюють вклади робітників своїми внесками. Ці пляни є найкращими і неперевищеними пенсійними вкладами.

(Закінчення на стор. 19)

ЧОРНОБИЛЬ: ЗОНА БОЛЮ І ТРИВОГИ

(Закінчення зі стор. 5)

Як повідомили засоби масової інформації, причиною смерти 300 тисяч людей в Україні безпосередньо була аварія на ЧАЕС, а ще десятки тисяч осіб нині смертельно хворі. Загалом же в Україні потерпіло від аварії 3 млн. людей.

Зона, образно кажучи, – чи не найбільша комора радіоактивних речовин, себто – головне джерело радіяції. Сам по собі радіяційний фон у Зоні нині загалом не є небезпечним, за винятком окремих місць та 8 населених пунктів поза Зоною, які прирівняні до неї. А от виробляти тут чисту сільськогосподарську продукцію неможливо через насичення ґрунту радіонуклідами, які міґрують і потрапляють як у врожай, так і в організм свійських тварин. Найбільша проблема Зони (і України) – це забруднення водних запасів і джерел. У зоні вони найбільше забруднені важкими ізотопами, зокрема стронцію.

Від села Копачі залишилася тільки назва.

70 відсотків цього забруднення формується в самій Зоні і припадає на річку Прип'ять, а 30 відс. надходить з Білорусі. Звідси – виноситься у Дніпро, який напуває десь 38 млн. людей. Тому за індексом радіяційної небезпеки перше місце посідають водні ресурси Зони, на другому місці – риба, звірі та інша живність, а також сільгосппродукти, гриби, ягоди. І це неабищиця: адже дари лісів із Зони нерідко потрапляють на продаж, а у верхів'ях Київського водосховища ведеться промисловий вилов риби – до 15 тисяч центнерів на рік.

Найбільшою загрозою ускладнення радіяційної обстановки в Україні є повені та пожежі: у першому випадку радіонукліди можуть розноситися з водою, у другому – з димом. Тому спостереження і сувора контроля за рівнем води під час весняних паводків та за протипожежним станом літньої спеки є першим і невідкладним завданням вахтовиків у Зоні.

Тому проблема №1 і для Зони, і для України і, зрештою, для світу полягає передусім у знешкодженні, дезактивації, чи бодай організації тривалого безпечного зберігання радіоактивних відходів (РАВ). Назріла необхідність щось робити з саркофагом – бетон уже постарів, по всій площі зяють отвори, є реальна загроза поширення радіонуклідів. Розроблені різні проєкти реконструкції "Укриття", але всі вони не дешеві, і Україні самотужки з цим завданням не впоратись. За підрахунками фахівців, знешкодження об'єкту "Укриття" обійдеться в 758 мільйонів долярів. Світове ж співтовариство на словах погоджується допомогти, однак практично ці обіцянки не реалізуються.

Особливою проблемою є залишки відпрацьованого ядерного палива. У світі ще не винайдено технології переробки і знешкодження твелів з реакторів того типу, що використовуються на ЧАЕС. Росія також таких відходів не приймає, хоч твели доставляються саме з Росії. Тому їх доводиться охолоджувати, складувати і зберігати на місці. За роки роботи ЧАЕС таких відходів нагромаджено майже 4 тисячі тонн. Одним з першочергових завдань є захоронення радіоактивних відходів без переробки. Кладовище для них визначено біля села Яблунівка – тут будується так званий об'єкт "Вектор". Вартість його першої черги 540 млн. гривень, а подальше будівництво з переробкою відходів обійдеться не менше як у мільярд. Коштів для цього також бракує, фінансування незадовільне. Захід, який зголосився брати в цьому будівництві участь, також не поспішає виділити кошти. Тим часом під час ліквідації наслідків аварії у 800-х траншеях нашвидкоруч загорнуто чимало радіоактивних відходів, а 39 таких траншей уже підтоплені грунтовими водами і створилась небезпека розповзання радіонуклідів.

Така радіоактивна ситуація в Зоні. Проблеми надто серйозні для всього світу, щоб недооцінювати їх.

САМОСЕЛИ

Це суто людська проблема Зони. Самоселами звуть людей, які самохіть, нехтуючи небезпекою і забороною, поселяються на території Зони.

Біля хати Мотрі Радкевич висить саморобний дзвін. У цей дзвін б'ють, коли треба скликати людей.

(Закінчення читайте в наступному номері)

Ми виховуємо сиріт

Вихованки сиротинця співають у церкві

У нашому сиротинці Св. Володимира виховується 37 дівчат віком від трьох до 15 років. Торік ми мали 41 вихованку. Діти навчаються в школі, а також набувають навичок з вишивання, в'язання, інших робіт.

Допомоги від уряду на утримання дітей ми не маємо, а потреби великі. Ми вдячні Алексові Кедринському з Джерзі Сіті, який передав нам гроші на ім'я Марії Лукії, котра від нас вже поїхала до іншої колеґії, де вчитиметься на сестру-служебницю.

Будемо вдячні усім добродіям за їхні пожертви на сиріт.

Вероніка Кадлубинська,
Orfanato Sao Valdomiro, Ex.Postal 178,84500 Irati,Parana, Brazil

ГІСТЬ РЕДАКЦІЇ

Жінки – квіти – мистецтво

Ілона Сочинська

Ніщо не є таким надхненням для мистецької творчости – музичної, письменницької чи малярської – як квіти. То немає чого дивуватися, що наші молоді мисткині задумали влаштувати виставку своїх малярських та різьбарських праць під кличем: „Квіти як муза".

Ініціяторкою того задуму є відома у Нью-Йорку мисткиня Ілона Сочинська, яка, будучи членом Українського Інституту Америки і маючи там кілька своїх виставок, від довшого часу мала задум організувати виставку українських художниць під кличем: „Квіти – наша муза". Виявляється, навіть така ніжна тема може підкреслювати силу духу жінок.

Щоб розповісти про цей гарний задум, а виставка запланована на черговий місяць, І. Сочинська зустрічається з нами у „Свободі".

– Де і коли відбудеться виставка та кого запросили Ви до співпраці як учасниць?

– Виставка відбудеться в Українському Інституті Америки в Нью-Йорку, впродовж травня, а відкриття її заплановане на суботу, 1 травня, на 6 годину вечора. Відтак виставку можна буде оглядати від 4 до 29 травня. Участь в ній беруть шість українських художниць із творами різного мистецького жанру: скульптура, акварель, рисунки, пастелі, гравюри тощо. Це – Ніна Климовська, Ольга Марищук, Наталка Погребінська, Рома Рейні, Марта Гірняк-Воєвідка і я. Кожна із нас має закінчені студії мистецтва, виставляла свої твори принаймні декілька разів як на власних виставках, так і на збірних. Список виставок, в яких ми брали участь, досить великий.

– Що спонукало Вас до організації цієї виставки, з участю в ній лише жінок?

– Я хотіла чимось причинитися до вшанування пам'яті передчасно померлої мистецької кураторки Українського Інституту Америки, усіма любленої Дарії-Куки Гойдиш. Отже, ця виставка є на її пошану. Крім того, жінки і квіти – чи це не гарне тематичне поєднання і чи квіти не є часто надхненням для мистецької творчости саме для жінок, які мають з природи любов до краси та естетики?

– Це справді приємне почуття, коли виставка може викликати стільки естетичних почувань, переданих руками жінок. Залишається лише побажати, щоб Ваш задум притягнув багато глядачів і купців радісних картин?

– Надіюся, що наша оригінальна виставка пройде успішно при організованій допомозі мистецького координатора УІА Ярослава Коновальського і 113 Відділу Союзу Українок, а передусім тому, що її відкриватиме такий знавець мистецтва, як проф. Ярослав Лешко.

Ольга Кузьмович

XIV з'їзд Об'єднання українських православних сестриць

З благословення Блаженнішого Митрополита Константина, XIV з'їзд Об'єднання відбудеться 14-15-16 травня в Домі Української Культури Осередку Української Православної Церкви в Бавнд Бруку, Н. Дж. У суботу, 15 травня, відбудеться бенкет о 7-ій вечора, після бенкету – забава. Бенкет і забава – 30 долярів, забава – 10 дол. За докладнішими інформаціями звертатися на число (973) 992-6479.

Не змарнуймо...

(Закінчення зі стор. 11)

кож доля нашої держави і цілої Української Церкви, і тому треба замиритися напередодні Ювілею 2000-ліття. Вони пишуть: „З почуттям великої відповідальности за долю України, яка впродовж віків домагалася стати вільною серед вільних, з турботою про єдність наших Церков напередодні Ювілею 2000-ліття Різдва Христового, звертаємо свої молитви до Всемилостивого Бога-Царя віків та Творця всього з проханням захищати і оберігати український народ від всіляких бід і негараздів... Ми можемо і мусимо будувати основи самостійного церковного і державного життя. "

У цій коротенькій, але дуже важливій заяві виразно виступає релігійно-патріотичний характер, який так нагадує давніші послання і звернення наших світлих архипастирів – Митрополита Андрея, Патріярха Йосифа, Патріярха Мстислава та інших. Хотілося тоді вірити, що це був початок нового напряму в нашому церковному житті, який доведе до справжнього українського екуменізму та гідного відзначення Ювілею 2000-ліття. На жаль, так воно не сталося. Це важливе спільне слово не стало для нашої Церкви конкретним духовним ділом. Виглядає, що провід УГКЦ (чи радше Ватикан) не прийняв її до своєї практичної програми. Значить, поєднання і співпраця між Українськими Церквами не є в плянах Ватикану, ані його екуменічного партнера – Москви.

Церковна ситуація залишається незмінною

На підставі перебігу і вислідів двох останніх синодів УГКЦ – 1997 і 1998 років, і передсинодальних т. зв. патріярших соборів треба ствердити, що ситуація в нашій Церкві не змінилася на краще; наш церковний провід далі виконує беззастережно всі директиви Ватикану без огляду на те, чи вони корисні, чи шкідливі для нас. У діяльності нашого проводу спостерігаємо брак власної ініціятиви, майже цілковиту відсутність власної церковної ідеології, власної церковної політики, а тим самим і власної окремішности, помісної ідентичности. Друга сесія собору мирян УГКЦ відбулася у Львові 22–30 серпня 1998 року. Тема цього собору, „Роля і місце мирян у Церкві", була надто широкою, загальною. Для нас було б важливішим дізнатися про ролю і місце мирян у нашій УГКЦ. Доповіді не стосувалися безпосередньо специфічних, дуже актуальних проблем нашої Церкви, не зроблено відповідних конкретних висновків щодо розв'язки різних наболілих питань нашої церковної дійсности. Характер цього собору був радше теоретично-науковий, а не діловий. На підставі доповідей непоінформована людина могла б виробити собі погляд, що ситуація в УГКЦ цілком нормальна, що немає в ній ніяких криз, є лише звичайні людські недоліки. А це не відповідало правді.

Співпраця з чужими, конфлікти зі своїми

Учасників собору привітав римокатолицький Архиєпископ Мар'ян Яворський; зачитано також привітання від православного Архиєпископа Августина Церкви Московського Патріярхату. Але не було чомусь ніяких привітань від Владик УПЦ Київського Патріярхату, ані від УАПЦ. Виходить, що взаємини між Українськими Церквами не поліпшилися (як до цього закликали Владики наших Церков у спільній заяві). Та не тільки те. До секретаріяту собору надходили різні письмові скарги у справі конфліктів з православними українцями відносно почерговости Богослужень у спільних храмах.

Ясно, що для гармонійної співпраці греко-католиків і православних конечною є любов і приязнь, взаємна пошана, особливо коли відправляють Божослуження у тих самих храмах. Але при добрій волі і зрозумінні потреби єдности національної і церковно-релігійної все те є можливе. Ось, наприклад, чикагська парафія св. Володимира і Ольги протягом п'яти років перебувала у православному катедральному храмі св. Князя Володимира, і ми не тільки відправляли свої власні Богослужби, але часто спільно святкували з нашими православними братами Йорданські Водохрищі, відправи Страсного Тижня та інші свята.

Висновки

Замирення Церков також можливе, але наші Владики, духовенство і миряни мусять над тими проблемами спільно і ревно попрацювати. Дотепер активної співпраці не було. Не було її не лише через наше недбальство, але правдоподібно також через інтриґи, намови і директиви чужих. Комусь дуже залежить на цьому, щоб напередодні світлого Ювілею 2000-ліття нас розсварити, щоб не дійшло до соборних українських святкувань. То ж докладімо всіх зусиль, щоб ці підступні пляни не здійснились, щоб ми гідно і об'єднано, у золотоверхому Києві відсвяткували цей Ювілей і щасливо вступили у третє Тисячоліття.

Євген Іванків,
магістер богословії

Заощаджуйте...

(Закінчення зі стор. 17)

Фахівці радять на інвестувати більше, ніж 25 відсотків своєї 401(к) суми в акції фірми, для якої працюєте. Більше, ніж цей рівень, насторожує робітника доля фірми, від якої залежать денні заробітки. Будучи учасником пляну, обминайте спокуси вибирати з нього гроші, навіть тоді, коли зміните працедавця. Ви маєте 60 днів, щоб перенести свої гроші з 401(к) пляну одної фірми до другої, або до індивідуального пенсійного конта (IPA).

Скориставшися з 401(к) до максимуму і маючи ще „зайві" доляри, черговим кроком повинно стати встановлення IPA, або інших плянів для самозатруднених. Інвестори можуть вкладати щороку до IPA по 2000 дол. від особи. На відміну від 401(к), гроші, вкладені в IPA, підлягають іншим податковим правилам.

Гроші з IPA можна інвестувати в акції, бонди, сертифікати, взаємні фонди, що дає вкладникам багато більше можливостей, ніж 401(к) плян. Але 90 відсотків американців, які мають право на IPA, його не використовують. Розподіл інвестицій між акціями і бондами, наприклад, залежить також від віку вкладника. Старший вік вимагає більше консерватизму, ніж молодший вік. Фахівці рекомендують ніколи не інвестувати в „Hot Stocks", або в т. зв. популярний сектор.З ростом інвестицій та зміною життєвих обставин необхідно перевіряти розміщення фондів. Також зміни на фінансовому ринку вимагають перевірки плянів. Вихід на пенсію не означає закінчення пенсійного інвестування. Життя продовжується, а з ним і потреба в грошах не зменшується.

Олександер Серафин

Надбання Патріярха...

(Закінчення зі стор. 11)

різних держав, вручали почесті та ключі від міст. Вся українська діяспора сповнилася національно-релігійним ентузіязмом.

Патріярх Йосиф Сліпий ще за життя хотів увічнити в Римі матеріяльну та духовну українську спадщину. За пожертви нашої віруючої громади вибудував він в Римі собор св. Софії, УКУ, відкупив готель з каплицею при майдані Мадонна дей Монті, придбав монастир Студіон. Собор, який цього року отримав титул а Basilica Minore (лишень декілька церков в Римі носять такий почесний титул), служив матірною церквою всій діяспорі. УКУ служив нашій культурі у вільному світі поруч з іншими нашими науковими установами. Скільки літніх курсів відбулося на УКУ, скільки наукових форумів, скільки книжок видруковано, які зараз втішаються великою популярністю в Україні! Лишив нам Патріярх духовну та культурну спадщину, внаслідок чого кожний українець мав би відчувати моральний обов'язок підтримувати по його смерті всі його надбання. Інша причина, вже конкретніша. В 2000 році Рим буде центром всього світу, буде справжнім „caput mundi" – столицею світу. Представники всього християнства з'їдуться до Риму, відвідуватимуть різні церковні та історичні пам'ятники міста. Через те енергійний мейор Риму Рутеллі уже два роки проводить ремонт та оновлення всього, що може зацікавити туриста чи паломника. Чому ж би нам, українцям, не оновити наших найвизначніших об'єктів в Римі, котрими є Базиліка Святої Софії та УКУ? Наша церква, за твердженнями самих італійських фахівців, є однією з найгарніших в Римі. Італійці хочуть, щоб ми дали можливість всім паломникам відвідати її. З тієї нагоди готуємо до друку кольорові картки-поштівки, альбом про собор і УКУ та інші патріярші об'єкти в Римі – трьома мовами. Надбання Патріярха Йосифа в Римі мають гідно представляти Україну, щоб кожний паломник чи турист міг відійти з враженням, що український народ посідає велику культуру та світлу духовість. От причини, чому українці всіх країн мали б розбудувати своєю лептою, якою б вона не була, Ювілейний Фонд св.Софії та УКУ.

Пожертви на Ювілейний Фонд Святої Софії та УКУ 2000 просимо надсилати на адресу: **Rev. Ewhen Nebesniak, Collegio Santa Sofia, Via di Boccea 478, 00166 Roma, Italia. Tel.: 06 624 02 03- Fax. 06 624 43 96.**

о. Євген Небесняк,
ректор Колегії-семінарії св. Софії при УКУ в Римі,
секретар Центральної управи Товариства св. Софії

Українці Торонто...

(Закінчення зі стор. 11)

Віктор Роєнко говорив про теперішню ситуацію, у якій перебуває Церква в Україні від 1990 року, наголошуючи, що Росія продовжуєпроводити політику месіянізму і тому робить усе можливе, щоб український народ не став з'єднаний ані політично, ані релігійно, бо перебуваючи в такій ситуації, яка існує в Україні тепер, він ніколи не зможе стати державним народом, а буде тільки етносом в Україні.

Юрій Данилів розповів про те, як Росія кидає великі кошти в Україну на проведення своєї великодержавницької політики, зокрема через свої релігійні установи в Україні, яких там багато.

Церковних парафій, що підлягають Московському Патріярхатові, вдвічі більше, ніж парафій Київського Патріярхату й Української Автокефальної Церкви разом взятих.

Майже всі монастирі в Україні, а їх понад 100, належать Московському Патріярхові. Москва завжди плекала свою духовну еліту. Не зважаючи на те, як тяжко жилося людям в Росії, вона не шкодувала на це грошей.

Тож і не дивно, що московське провідне духовенство значно освіченіше, ніж українське, відколи воно опинилося під московським пануванням.

Московський Патріярх рішуче проти того, щоб українські православні церкви в Америці й Канаді підлягали Київському Патріярхатові, і перш за все тому, щоб вони не допомагали йому матеріяльно.

Після доповідей присутні зверталися із запитаннями, з відповідей на які можна було довідатися багато цікавого, хоч, на жаль, досить сумного і для більшости вже знаного: що Москва через Туреччину та Рим потурбувалися, щоб в Україні не стало Єдиної Української Православної Церкви.

В теперішній час післанці з Москви розповсюджують в Україні дезінформацію, очорнюють українських патріотів: газета „Молодь України" подала, що митрополит української православної церкви Московського Патріярхату В. Сабодан в інтерв'ю з кореспонденткою цього видання Людмилою Зіньковською 16 лютого ц. р., назвав Українську Православну Церкву Київського Патріярхату „політичною організацією".

На закінчення форуму до доповідачів звернулися із залі запитанням: „Чи є можливість об'єднання Української Православної і Української Греко-Католицької Церков в Україні". На нього в один голос пролунала відповідь усіх трьох прелеґентів на форумі: „Це залежить від того, чи переможе в них український патріотизм".

Світлана Кузьменко,
Торонто

Хто за ким і з ким?

(Закінчення зі стор. 13)

знищити православний світ і встановити своє панування у всьому світі під назвою „нового світового порядку". (Чув я про цей новий „порядок" ще від американського президента Буша, котрий в Києві виголосив свою славну Kiev Chicken промову).

За Сербією будуть Україна, Росія, Білорусь, Греція та інші країни православного світу, – передбачає отець Іоан. – Усі, хто вважають себе православними, не повинні бути осторонь від цього великого лиха сербів. Бог страшно покарає всіх, хто міг допомогти сербам, але не допоміг. А серби мусять покаятися, бо є їм за що каятися. Тільки вони звернулися б до Бога. Він, як всемогутній, легко дарує перемогу над будь-якою силою і допоможе знищити будь-яку міць і техніку богопротивних аґресорів, – оптимістично закінчує о. Іоан.

Свою печатку прибив і уряд України, котрий є за мирне полагодження спорів і проти бомбардування НАТО. Навіть готовий посередничати. І пробував, але вслід за ним, уряд Росії полетів до Белґраду. Про що там говорилося, народ не може знати, бо це найвищого рівня політика!

Як-то в такій вагомій історичній хвилині буває, не обходиться без політично-історичного „назовництва": американці називають Мілошевича Гітлером, серби називають Клінтона Гітлером, а німці питаються: хто є Гітлер?

Отже, будь мудрий: хто за ким і з ким?

Ро-ко

Тече вода...

(Закінчення зі стор. 13)

минулому були живими свідками, коли на нього одягали кандали, вони і нині чинять шалений опір незалежній Україні, не гребуючи найбруднішими методами.

Подібний випадок трапився у братній Білорусії на початку перебудови, де в такій же катастрофі загинув керівник республіки Машеров. Тому моє переконання – злочин не випадковий. Але ж російське прислів'я каже: „Не спійманий – не злодій".

Ось уже вісім років, як ми живемо в незалежній країні. В Чорновіл за це заплатив п'ятнадцятьма роками комуністичних тюрем і, врешті, – життям. А для переважної більшости жителів – це повсякденні злидні, невпевненість в завтрашньому дні, великий душевний біль і тривога за майбутнє України. Вся допомога, яка надходить з-за кордону, розкрадається без сорому і совісти. Ось тепер бачимо, як висувають кандидатів на пост Президента України. Повірте моєму слову: хто б не прийшов на цей високий пост – народ і країна в цілому оздоровитись не зможе. Поясню, чому.

Колишня комуністична номенклятура не могла зростити лідера, який розумів би переваги належання до Европи. Всіх, хто уболівав за майбутнє нації, вмить настигала доля Левка Лук'яненка, В. Чорновола, Сперанського і багатьох інших чесних та мужніх людей. Таким чином, в даний час ми не маємо і ще довго не зможемо мати лідера, який зумів би відродити економіку до рівня цивілізованих країн.

На жаль, ні Леонід Кравчук, ні тим більше Леонід Кучма не стали самовідданими керманичами українського народу, рятівниками нашої нації.

На мій погляд, єдиний вихід – піти тим самим шляхом, що й Литва, яка вибрала своїм лідером американця литовського походження – Вальдаса Адамкуса. Я впевнений, що за такого лідера голоси віддала б переважна більшість українців. Мені особливо хотілося б, щоб першою кандидатурою з діяспори виявилась жінка. Кажу це тому, що бачу власними очима, яким тягарем лежить наша незалежність на плечах жінки.

Трошки про себе: мені 59 років. Все своє життя працював газоелектрозварником на великих будовах газо- і нафтопроводів колишнього СРСР. Заробляв непогані, на той час, гроші. Мав змогу оздоровлятися по декілька разів на рік. В даний час ледве зводжу кінці з кінцями. Але як би не було, я не погодився б, щоб повернулась стара влада. Навіть якби мене обсипали золотом. Адже справжнього задоволення від життя в ті часи люди не мали. А сьогодні, заради виживання, дехто хоче, щоб колесо історії закрутилося назад. Комуністи, яких переважна більшість в парляменті, цьому сприяють. Це небезпечно!

P. S. Я хотів би підтримувати зв'язки з українцями в різних країнах, але не маю адресів. Якщо маєте змогу, допоможіть, будьласка, в цьому.

Григорій Івченко,
Київська обл., м. Богуслав,
вул. Лугова, №5.

В УКРАЇНІ

Фінал Ліґи чемпіонів Европи – без України

„Динамо", Київ – „Баварія", Мюнхен – 0:1

Минулого тижня німецька футбольна команда „Баварія", Мюнхен, після 12-річної перерви знову увійшла в фінал змагань за Чашу Ліґи чемпіонів Европи. Цього вона досягла після перемоги у півфіналі над київським „Динамо" з рахунком 1:0. Ґоль забив на 35-ій хвилині Маріо Баслер. З відстані 15 метрів від воріт, перебуваючи у правому куті штрафного майданчика, він пробив м'яч у стовпчик воріт, після чого той опинився у сітці. Кожен німецький футболіст дістане по 100 тисяч марок премії, а вся команда 26 травня гратиме у фіналі з „Манчестер Юнайтед" у Барсельоні. Загалом „Баварія" 5 разів виходила в фінал цього чемпіонату і 3 рази здобувала Чашу. Востаннє це сталося 23 роки тому.

* * *

Збірна команда України посідає перше місце в 4-ій групі команд відбіркових змагань Чемпіонату Европи. 6 червня вона гратиме в Києві зі збірною Андори.

За оцінкою FIFA

Міжнародна футбольна федерація опублікувала квітні оцінки футбольних команд світу, в якому збірна України у порівнянні з березневою оцінкою, перейшла з 35-го на 22-ге місце. Ось як виглядає зараз футбольний світ (в дужках подано місце березневої оцінки):

1. Бразилія (1). 2. Франція (2). 3. Німеччина (5). 4. Італія (4). 5. Чехія (7). 6. Хорватія (3). 7. Арґентина (6). 8. Еспанія (9). 9. Голляндія (8). 10. Англія (11). 11. Румунія (10). 12. Норвегія (13). 13. Мексика (12). 14. Швеція (14). 15. Портуґалія (17). 16. Югославія (15). 17. Данія (15). 18. Австрія (18). 19. Марокко (19). 20. Параґвай (22). 21. Чіле (20). **22. Україна (35).** 23. Болгарія (30). 24. США (23). 25. Бельгія (22). Словаччина (25). 27. ПАР (24). 28. Шотляндія (26). 29. Туніс (29). 30. Польща (27), Колюмбія (28), Ізраїль (32).

Підсумки світового чемпіонату з плавання

У Гонконґу, Китай, відбувся чемпіонат світу з плавання у коротких басейнах. У ньому взяла участь команда України з п'яти плавців.

Чемпіонами світу і золотими медалістами стали Яна Клочкова – на 400-метрівці змінним стилем (4,32,32 хв. – рекорд України) і Дмитро Краєвський – на 50 м грудним стилем (27,40 сек.). Яна Клочкова теж здобула звання віце-чемпіонки світу і срібну медалю на 200 м змінним стилем (2,10,87 хв.). Бронзовим медалістом на цьому чемпіонаті став Денис Силантьєв на 200-метрівці метеликом (1,55,41 хв.). Як відомо, Денис спеціялізується в плаванні у „довгих" басейнах і тому його досягнення на цьому чемпіонаті скромне. Україну представляли також Світлана Бондаренко та Ігор Снитко. Японка Масамі Танака виграла на цьому чемпіонаті три золоті медалі. По три золоті медалі виграли словачка Мартіна Моравкова і американка Дженіфер Томпсон. Плавці Росії теж, як і українці, здобули 4 медалі, але якісно менше – вартісні (одну золоту і три бронзові). Найшвидший спринтер світу, – росіянин О. Попов не здобув цим разом жодної медалі.

Книга про історію спорту

„Нариси з Історії Західньо-українського спортивного руху", кандидата педагогічних наук, доцента Львівського державного інституту фізичної культури Оксани Вацеби, вийшла у Видавництві „Лілея-НВ" у Івано-Франківському.

Дослідниця історії українського спортивного руху на західних землях України подала до загальної історії українського спорту найважливіші факти минулого, яке замовчувалися за часів комуністичного режиму.

У книзі викладено джерелознавчий та історіографічний аспекти проблеми дослідження спортивно-гімнастичного руху в західній Україні в кінці XIX і у 30-их роках XX століття, сокільський рух у Галичині, історичні аспекти зародження спортивного руху в західній Україні, наведена характеристика української науково-методичної літератури з питань виховання і спорту, надрукованої в західній Україні.

З нагоди ювілею

У зв'язку із 50-річчям УСТ „Черник", Дітройт, що припадає на 2000-ий рік, управа цього Товариства звернулася до Управи УСЦАК з проханням дозволити в травні, на „Меморіял вікенд", річні змагання УСЦАК у відбиванці і шахах та надати протекторат футбольному турнірові „Великих Озер".

Розглянувши це прохання і календар першостей УСЦАК в 2000 році, управа задовольнила прохання влаштувати відбиванкові першості УСЦАК в Дітройті, як теж надала протекторат футбольному турнірові „Великих Озер". Шахові першенства вже раніше виявив бажання влаштувати шаховий клюб ім. С. Попеля, який очолює о. Мар'ян Процик.

Управа УСЦАК

Матеріяли про події спорту подав ***Омелян Твардовський***

Календарець тенісових змагань –1999

1–2 травня	–	„Тризубівка"
3–4 липня	–	УСЦАК-Схід, Союзівка
31 липня–1 серпня	–	Подвійні ігри, Союзівка
4–6 вересня	–	Першості УСЦАК, Союзівка
18–19 вересня	–	КЛК, Союзівка
2–3 жовтня	–	„Тризубівка"

В ДІЯСПОРІ

Таких організацій нам треба більше

На фото (зліва): голова УСО „Тризуб" Ігор Чижович, з грамотою капелян „Тризуба" о. мітрат д-р І. Білянич і голова президії зборів д-р О. Білик.

У неділю, 21 березня, відбулися 49-ті загальні збори Українського спортового осередку „Тризуб" у Філядельфії. Збори відкрив голова осередку Ігор Чижович, а вступну молитву промовив о. д-р І. Білянич, капелян „Тризуба", котрого відзначено почесною грамотою за його особливі заслуги для цього спортового осередку.

У своєму звіті голова І. Чижович вказав на поважні здобутки спортового осередку, що в наступному році відзначатиме своє 50-ліття. Він підкреслив жертвенну працю членів управи, референтів ланок „Тризуба", різних комісій. У „Тризубі" існує, сказав він, дружня співпраця і взаємопошана між старшими і молодшими членами управи, які спільно працюють для добра і розвитку осередку. Він щиро привітав присутніх на зборах членів-засновників „Тризуба" Р. Пазуняка, д-ра І. Павлічку та інших, які допомагають „Тризубові" своїми порадами і фінансами. Він також назвав молодших тризубівських активістів – Я. Козака, Б. Сірого, О. Лесюка, А. Гаврилів, І. Німчука, С. Кундеревича та інших і висловив щиру подяку жінкам, які були дуже помічними під час тризубівських імпрез, що приносили значні доходи.

Звіт касира „Тризуба" А. Гавриліва був фаховий. При цій реферунтурі працювала також Інвестиційна комісія (Б. Сірий, С. Романко і А. Гаврилів), яка дораджувала касирові, де вкладати фонди „Тризуба", що у висліді принесли нам добрий заробіток, який використано на утримання спортового осередку і спортових ланок „Тризуба".

Окремий фінансовий звіт, пов'язаний з діяльністю різних ланок „Тризуба", подав спортовий референт І. Німчук. Видатки на їхню діяльність становили 26,850 дол.

В осередку активно діють різні спортові ланки. Наша футбольна одинадцятка вже від кілька років займає перші місця в реґіональній провідній групі. В „Тризубі" діють, окрім футболу, такі спортові ланки: відбиванкова, тенісова, плавацька, шахова і ланка ґольфу. Є 12 молодечих футбольних дружин, 8 хлоп'ячих, які змагаються у різних групах, залежно від віку, та 4 дівочі. Всі вони займають чолові місця у своїх ліґах. Плавацька і відбиванкова дружини неодноразово завойовували перші місця на спортових турнірах „Союзівки" і „Верховини". Гарні успіхи мають також тризубівські тенісисти, котрими опікується Ю. Савчак.

УСО „Тризуб" має біля 350 членів, між ними, як про це звітувала референтка Л. Дідаш, є вже багато молоді з нашої найновішої еміґрації. „Тризуб" є власником гарної 38-акрової посілости з трьома футбольними грищами, тенісовими кортами, відбиванковими площами та модерно влаштованим пікніковим парком з танцювальною площадкою та паркувальною площею на кількасот авт. Все це творить чудову панораму деревами і декоративними кущами, які впродовж років вирощував І. Скіра. Контрольна комісія запропонувала уділити абсолюторію уступаючій управі, з признанням за їхню віддану працю для „Тризуба". Провід УСО „Тризуб" на наступну каденцію знову очолив активний спортовий діяч І. Чижович.

Цікавою точкою було обговорення і затвердження пляну праці управи на наступний рік. Присутні довідались, що управа має намір розпочати перебудову приміщень „Тризубівки".

Це дасть можливість винаймати простору залю „Тризуба" на різні імпрези, що принесе відповідні доходи. Багато американських спортових клюбів мають звичай відбувати різні спортові турніри у вечірніх годинах тижня. Щоб сприяти цьому, управа „Тризуба" розпочала здійснення пропкту освітлення головної футбольної площі.

В кінці голова торкнувся дуже важливої проблеми – придбання потрібних фондів для здійснення згаданих плянів. У минулому році вже зібрано для цього 25,000 дол. Наші фінансові установи погодились допомогти, є теж підстави сподіватися на одержання грошей із т. зв. „мечінґ фонду", але головними жертводавцями мусять бути таки наші члени і приятелі. Справа розбудови „Тризубівки" є головною метою цьогорічної діяльності новообраного проводу. Присутні на зборах задеклярували на розбудову УСО „Тризуб" суму 14,000 дол. Списки жертводавців і зложені ними суми будуть оголошені в нашій пресі.

У точці внесків і запитів було висловлено багато конструктивних і практичних завваг і пропозицій. Б. Сірий, наприклад, висловив цікаву думку – щоб перевірити можливість приїзду до США славного Київського „Динамо" для розіграння кількох товариських змагань з американськими футбольними клюбами та, можливо, зі збірною США.

Олександер Білик

Американський журнал в Україні

Недавно в Україні почали видавати журнал „Світ Науки", україномовний варіянт „Scientific American". Журнал видається за дозволом „Scientific American" і містить переклади статтей, опублікованих у згаданому англомовному американському журналі, як і статті українських авторів. Якість видання, під кожним оглядом, відповідає високому рівневі „Scientific American".

Журнал „Світ Науки" виходить раз в місяць на крейдяному папері, з цікавими статтями, розміщеними на 84 сторінках, і великою кількістю ілюстрацій. За змістом журнал є різноманітним, і в ньому кожний знайде щось цікавого. Цей журнал вартий уваги, бо має велику кількість прецікавого науково-дослідницького матеріялу, написаного зрозумілою для пересічного читача мовою.

Передплату цього журналу можна оформити через Каліфорнійське Товариство Допомоги Україні (CAAU, Inc.), не прибутковy, звільнену від податків корпорацію. Ціна річної передплати: (за 12 номерів) 40 ам.дол. в Україні та 60 дол. за межами України. Передплата для осіб і організацій в Україні, наприклад, для учнів, вчителів шкіл і бібліотек, буде вважатись добродійним внеском, звільненим від оподаткування в Америці.

Замовлення на передплату з оплатою, разом з потрібними інформаціями, треба надсилати до: **Bohdan Mykytyn, Treasurer CAAU Inc., 5325 Teesdale Ave., Valley Village, CA 91607.** Чек виписувати на „CAAU, Inc.", та зазначити в примітці „Світ Науки". Додатково треба додати такі інформації про тих, які отримуватимуть передплачений журнал: ім'я особи чи назву організації, адресу та номер телефону (якщо є). Видавництво в Україні буде висилати журнал поштою безпосередньо до передплатників.

АФОРИЗМИ

Це правда, що ми не вміємо господарювати, зате як глибоко і по-філософському ми можемо пояснювати причини наших невдач!

* * *

О, з якою незалежною впертістю люди часом відстоюють свої рабські вчинки!

Микола Білокопитов

Ювілей – це 50 років

В редакційній пошті часто-густо пишуть люди про різні ювілеї. 25-ліття творчої праці, 40-річчя подружнього життя, 80 років від дня народження — багато різних ювілеїв відзначають люди. "Словник української мови", випущений київським видавництвом "Наукова думка" у 1980 році, пояснює, що ювілей — це "урочисто відзначувана річниця якої-небудь події або діяльности певної особи, існування установи, міста (звичайно, обчислюється в круглих і переважно великих числах)».

Звісно, упорядники словника виросли в атеїстичному суспільстві і могли не знати походження цього слова, а воно тим часом прижилося і побутує скрізь, де люди спілкуються між собою. І нехай вже так буде, бо не варто викорінювати те, що більшість сприйняла за своє. Але, вживаючи слово — "ювілей", варто пам'ятати, що воно прийшло до нас з Біблії і має чітке визначення в часі.

У Книзі Левіт (25: 1-55) докладно передано Божі настанови Мойсеєві з приводу ювілейного року. Кожен хлібороб має шість років засівати поле, а на сьомий дати землі перепочити. Саморослий колос на можна жати, виноградну лозу не можна обтинати. Те, що саме вродиться, буде йти в їжу людям і тваринам. Коли мине сім таких седмиць, настане рік ювілейний, рік 50-ий. Про його настання люди дізнаються, бо засурмлять сурми по усьому краю. Власне, сурмлення кістяного рогу шофара і називалося ювілеєм. На ювілей кожен повертається до своєї посілости, до своєї родини. У передювілейний рік врожай буде таким рясним, що його вистачить усім на рік свята. На ювілей прощаються борги, відпускаються раби і наймити, особливо ж приходьки з інших народів, проявляються загальна доброчинність і прощення.

"Ювілей цей рік 50-річчя буде для вас", — повчає Біблія.

Л.Х.

В КІНЦІ НОМЕРА

ФІЛАТЕЛІЯ

Німець з України – природоохоронець і літакобудівник

Ф. Фальц-Фейн

Українська пошта випустила конверт з портретом Фрідріха Фальц-Фейна (1863-1920), який заснував у 1883 році на Херсонщині заповідник природи Асканія Нова. Він охоплює 11 тисяч гектарів незайманого степу, має зоопарк і дендрарій. У заповіднику зібрано унікальну колекцію тварин, тут гніздяться птахи близько 270 видів. Власник заповідника еміґрував до Німеччини, і його ім'я в СССР замовчувалося, аж тепер пошта нагадала про видатного німця з України.

Менш відома діяльність Фальц-Фейнів в галузі будування літаків в Україні. Але А. Фальц-Фейн уже в 1913 році побудував двомісний літак з двигуном "Агрус" потужністю 50 кінських сил, і успішно літав на ньому. Літак був повторенням апарату С-6А І. Сікорського, але менших розмірів. На літаку С-6А у березні 1912 року здійснено рекордний політ з 4 пасажирами, а в квітні того ж року йому було присуджено велику золоту медалю Московської виставки повітроплавання.

Літак А. Фальц-Фейна в польоті.

Іван Богун на польській марці

У квітні польська пошта впровадила в обіг 6 нових марок, на яких зображені герої "Трилогії" Генріка Сєнкевича. На одній з мініятюр - Іван Богун, козацький полковник доби Богдана Хмельницького, учасник всіх його битв і командувач козацького війська під Берестечком. В 1655 році керував обороною Умані, під час Охматівської битви козаки під його проводом розгромили супротивника. Виступав проти орієнтації на Москву. У 1662 році був ув'язнений поляками у Марієнбурзі, звільнений за наказом короля, брав участь у поході гетьмана Тетері й польського війська на Лівобережжя, де був розстріляний поляками біля Новгород-Сіверського в 1664 році, коли на нього впала підозра у зраді.

В романі постає як романтичний коханець. На інших марках цієї серії відтворені польські персонажі роману. Серію випущено до появи фільму "Вогнем і мечем".

Іван Богун на поштовій марці Польщі.

Архангельськ...

(Закінчення зі стор. 10)

Сьогодні монастирські будинки поволі заселюють ченці. У відновлених церквах відправляються Богослуження, один будинок призначено на музей. З жалем треба відзначити, що досі не появилась про Соловки жодна книжка українською мовою, хоч найбільше жертв на островах – це українці.

Від головного Соловецького острова корабель взяв напрям на північ, до Мурманська, морський порт якого ніколи не замерзає. Крім ненців, саамів і росіян, в місті живе багато українців. Усі учасники туристичної групи мусіли здати свої пашпорти на кораблі, щоб індивідуально ніхто не виходив до міста, подібно як за совєтської системи. На екскурсії ходили групами.

У великому місті провідник групи не зауважив, коли один турист (єдиний українець) відлучився. Маючи деякі інформації про Українське Культурне Товариство в Мурманську, проф. Лучечко потелефонував до Алли Марчук, секретаря цієї організації. Невдовзі під'їхало авто – і „дезертир" опинився в гостинному домі Марчуків. Приємною несподіванкою була гарна українська обстановка в тому домі: картини, різьба, портрети визначних українців, кераміка, килими, вишивки. А. Марчук дуже активно виконує обов'язки ланкової Союзу Українок і секретаря заснованого в 1989 році Українського Культурного Товариства. Товариство офіційно зареєстроване, має свій статут, в якому подано його завдання і мету, пляни і засоби їх здійснення. Допомогу подає й західня діяспора, зокрема українці з Америки. УКТ отримало чимало книжок і вже може похвалитись власною бібліотекою.

Члени управи УКТ в березні влаштовують Шевченківські дні, а в серпні вшановують день незалежности України, з вивішуванням у вікнах синьо-жовтих прапорів. Товариство видавало свій часопис „Українське слово" – однак через брак грошей на папір газета перестала виходити. Товариство з вдячністю отримує американську „Свободу", завдяки якій має зв'язок із західньою діяспорою.

Слухаючи розповідь проф. Лучечка про діяльність членів УКТ в Мурманську, ми думали про Україну. В той час, коли гурт членів товариства на далекій півночі Росії зберігає українську мову, традиції, звичаї, в Україні, у Верховній Раді, панує чужа мова, в східних областях немає українських шкіл, нелегко знайти українську книжку, журнал чи газету. Російська мова панує на радіо і телебаченні. І це в українській самостійній державі. Чи не сором?

Після доповіді було чимало запитань, на які проф.Лучечко давав вичерпні відповіді, а на закінчення цікавої зустрічі запропонував зібрані пожертви призначити на допомогу УКТ в Мурманську, що присутні схвалили оплесками.

Роман Ричок

КАНЦЕЛЯРІЯ ЗУАДК-У ІНФОРМУЄ

Філядельфія, Па. З приємністю інформуємо всіх працівників-українців на державній праці, що одинока українська допомогова установа в Америці – Злучений Український Американський Допомоговий Комітет – ЗУАДК знову є включений до крайової збіркової системи Combined Federal Campaign National List, одержавши це саме „кодове число, що було раніше 1014".

Знаємо, що кожний працівник Федерального Уряду і члени збройних сил всіх формацій Америки, є зобов'язані жертвувати на збіркову кампанію допомоговим установам. Та кампанія почнеться щойно у вересні ц.р., але ми вже тепер апелюємо до всіх українок-українців на праці Федерального Уряду, деклярувати свої пожертви на цілі допомогової української установи ЗУАДК-у під числом „1014".

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641 FAX 914-626-4638

Табори і майстерні на Союзівці влітку 1999 р.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР

від неділі, 20-го червня, до четверга, 1-го липня

Хлопці і дівчата віком 12-18 років.
Харчування і нічліг, оплата за дитину
для членів УНСоюзу – 300 дол. ;
для нечленів – 350 дол. .
Тенісова оплата для учителів – 75 дол. від дитини.
Інструктори: Зенон Снилик, Юрій Савчак та інші.
Приймаємо не більше, як 60 учасників!

ТАБІР ДЛЯ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ

від суботи, 10-го липня, до суботи, 24-го липня

Відпочинковий табір для хлопців і дівчат віком 7-12 років. Прогулянки, плавання, ігри, українські пісні і фольклор під безперервною опікою.
Харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 225 дол. на тиждень
для не членів – 275 дол. на тиждень.
Додаткова оплата для опікунів/інструкторів:
– 30 дол. на тиждень від дитини.
Приймаємо не більше, як 45 учасників!

ТАБІР ДОШКІЛЛЯ ПЕСИКА „ЧЕМНОГО"

від неділі, 18-го липня, до суботи, 24-го липня

Призначений для англомовних діточок від 4-6 років для навчання про українську батьківщину. Реєстрація/оплата для опікунів 75 дол. від дитини якщо родичі перебувають на Союзівці. Реєстрація/оплата для опікунів 125 дол. від дитини якщо родичі не перебувають на Союзівці.

МАЙСТЕРНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ

від неділі, 8-го серпня, до суботи, 21-го серпня

Традиційні українські народні танці для початкуючих, середніх та заавансованих танцюристів, харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу: – 325 дол. за повний навчальний час
для нечленів – 375 дол. за повний навчальний час.
Оплата за викладачів – 200 дол. від дитини.

Інструктор: Рома Прийма-Богачевська.
Приймаємо не більше, як 60 учнів, мешкаючих на Союзівці і 10 учнів доходящих. Нікого не приймаємо на менше, як два тижні без дозволу Р. Прийми-Богачевської.

Зголошення до всіх таборів і майстерень треба робити заздалегідь. Місця надається згідно із зголошенням та одержанням 25 дол. завдатку від дитини/від табору. Побираємо оплату в сумі 75 дол. за реєстрацію і опіку інструкторів від дитини/від табору (крім табору дошкілля „Чемного"), які перебувають поза межою Союзівки. Завдаток стосується до цієї суми.

Український Народний Союз не дискримінує нікого на підставі віку, раси, релігії, статі чи кольору шкіри.

Оплату за харчування і нічліг можете вирівняти банковою кредитною карткою, чеком, або готівкою. Оплату за викладачів та опікунів треба вирівняти чеком на Союзівку – Таборова оплата. Наша оплата є цього року дещо підвищенна з огляду на значно вищі кошти забезпечення таборів.

Вимагані всі необхідні медичні довідки і листи-дозволи мусять бути доставлені Союзівці не пізніше, як три тижні перед початком табору, інакше дитина стратить місце в таборі. Не дозволяється жодних виїмків, згідно з вимогою Відділу Здоров'я стейту Ню Йорк.

У пам'ять М. Попович

Українська громада Клівленду в Огайо 7 квітня 1999 року зазнала невіджалуваної втрати, коли з рядів її провідних активістів Творець покликав до життя вічного Марусю Попович. Дві третини зі своїх 74 років життя віддала вона праці в місцевих і крайових організаціях.

М. Попович народилася в Клівленді, Огайо, 16 грудня 1924 року у відомій місцевій родині Поповичів. Підростаючи включилася в працю батьків, а потім продовжувала їхню діяльність на користь української громади. Вищу освіту здобула у Стейтовому університеті в Кенті, Огайо, а журналістику студіювала в університеті Вестерн Резерв у Клівленді.

М. Попович була членом багатьох організацій та їхніх проводів, багато років очолювала голова 8 Відділу Українського Золотого Хреста.

Свою працю почала в МУН і ОДВУ, продовжуючи її у Студентській громаді ім. Адама Коцка у Клівленді „Зарево", Лізі Молоді, Лізі Українців Католиків, УЗХ, у різних братствах, громадських комітетах, в управі Українських Злучених Організаціях Великого Клівленду, кільканадцять років була уповноваженою делегаткою української громади до двох важливих постійно діючих міжетнічних установ міста – Інтернаціонального центру послуг і Федерації культурних городів. Крім того, була членом Наукового Т-ва ім. Шевченка, Українського Історичного Товариства, Музею-Архіву ім. Л. Бачинського, УНСоюзу, Українського Культурно-громадського осередку, що є спонзором кредитівки „Основа", передплатником і читачем української преси та допомагала знедоленим людям в Україні.

Своє патріотичне і релігійне виховання та вміння співпрацювати з усіма організаціями, Маруся завдячувала своїм батькам. Іван Попович зовсім юнцем добровільно вступив в кінці 1918 року до Української Галицької Армії, в 1923 році дістався до Клівленду, де одружився з Катериною Лесько, започаткував власну родину і включився у громадську діяльність. У 1928 році гостив у себе полковника Євгена Коновальця і став твердим націоналістом одним з провідників Організації Державного Відродження України, а його дружина посвятилася праці Українського Золотого Хреста. Під час золотого ювілею УЗО І. Поповича вдостоєно найвищого відзначення „Людина УЗО". І. Попович помер 29 липня 1978 року, відтоді Маруся опікувалася своєю матір'ю.

Похоронні відправи з численною участю громадян відбулися 9 квітня у похоронному заведенні Лазути в Пармі, а наступного дня – в церкві св. Андрія, де служили парох о. Петро Васло і о. Михайло Крупка, парох з Акрону. Тлінні останки М. Попович спочили в могилі біля її батька на українському цвинтарі в Пармі.

На поминках покійну з жалем прощали: Володимира Кавка з Філядельфії від централі УЗХ, війт громади і УЗО Василь Ліщинецький, проф. д-р Михайло Пан від ОДВУ і НТШ та Степан Кікта.

У жалобі по несподіваній смерті Марусі залишились мати Катерина і брат Стефан, дальша родина в Пармі і Україні та українська громада Клівленду і околиці.

Степан Кікта

Відійшов науковець і патріот В. Сушко

На 79-му році життя, несподівано, по короткій недузі пістряка, упокоївся 1 квітня 1999 року в Балтіморі, інженер-лісник, градуант Віденського університету в Австрії, постійний дописувач до „Свободи" Володимир Сушко, колишній член українського академічного товариства „Січ" в Австрії, член Українського Народного Союзу та інших українських організацій в Америці. Працював за своїм фахом лісника-дослідника у Балтиморі. Був членом професійної американської організації і в професійних журналах поміщував свої науково-дослідні статті, займався екологією України. Був співавтором англомовної праці під назвою „Українці в стейті Мериленд", роз'їжджаючи і збираючи матеріяли до цього поважного дослідження.

Великий український патріот, котрий своїми статтями в американській пресі боронив добре ім'я нашого народу.

Відійшов у вічність науковець і вірний син свого народу, що хотів ще так багато зробити для української справи.

Вічна йому пам'ять!

Д-р Ярослав Качай

Шановні дописувачі до "Свободи"

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ВАШУ БЕЗЦІННУ ДОПОМОГУ!

Просимо, висилаючи свої дописи до газети, дотримуватися таких умов:

Подавати до "Свободи" тільки оригінал допису, а не копію; матеріяли, надруковані в інших газетах, "Свобода" не передруковує;

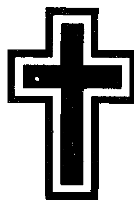
Підписувати дописи власноручно, повним прізвищем по-українському; обов'язково подавати свою адресу і телефон;

Дописи мають бути короткими, висвітлювати тільки те, що може мати інтерес для загального читача; пробіли між рядками мають бути досить великі;

Дописи присилати до редакції не пізніше, як через п'ять днів після події;

Якщо ви користуєтесь факсом, старайтесь, щоб допис був надрукований більшими літерами і виразно.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, БЕЗ ВАШИХ ЦІННИХ ДОПИСІВ "СВОБОДА" НЕ ЗМОЖЕ БУТИ СПРАВДІ НАРОДНОЮ ГАЗЕТОЮ.

З глибоким жалем ділимося сумною вісткою, що 20 квітня 1999 р. несподівано відійшов від нас на вічний спочинок наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

д-р СЕМЕН РЕТЬКА

народжений 29 квітня 1917 р. в Дорізоні, Бразилія.

ПОХОРОН відбувся 21 квітня 1999 р. в церкві Пречистої Діви Неустаючої Помочі в Куритибі, Бразилія.

В глибокому смутку залишилися:

дружина – МАРІЯ КИРИЛОВИЧ-ВОЛОШИН з дітьми і внуками

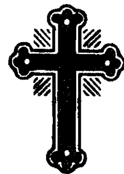
доньки – ОЛЯ РЕТЬКА-СТАСЮК з чоловіком ЮРІЄМ і дітьми МИКОЛОЮ і ЮСТИНОМ

– НАДІЯ ГАЙВАС з чоловіком АСКОЛЬДОМ і дітьми РОСТИСЛАВОМ, СЛАВОМИРОЮ і АДРІЯНОМ

брат – ІВАН з родиною

ближча і дальша родина в Америці, Бразилії, Канаді й Україні.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 15 квітня 1999 р. на 86-му році життя відійшов на вічний спочинок наш найдорожчий і невіджалуваний МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

СТЕФАН ЛУЦИШИН

Нар. 29 грудня 1913 р. у селі Тустанови біля Борислава.

ПАРАСТАС відбувся 19 квітня 1999 р. у заведенні Насевичів, а 20 квітня 1999 р. відбулися похоронні відправи з української католицької церкви Благовіщення П.Д.М., звідки тіло покійного Стефана перевезено на цвинтар Пречистої Діви Марії.

Залишені у глибокому смутку:

дружина – ЄВФРОЗИНА

син – ЛЕВ ЛУЦИШИН

брат – ВАСИЛЬ ЛУЦИШИН з родиною у Львові

та дальша родина в Україні і Польщі.

Вічна йому пам'ять!

У П'ЯТДЕСЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

проф., д-ра

інж ЄВГЕНА ХРАПЛИВОГО

народженого 1898 р. у Лисівцях, повіт Заліщики, померлого 1949 р. в Ерлянгені, Баварія, Німеччина, начального директора й голови Крайового Господарського Товариства „Сільський Господар" у Львові, основника й керівника „Хліборобського Вишколу Молоді", директора „Хліборобської Палати" у Львові, дійсного члена Наукового Товариства ім.Т. Шевченка, професора Українського Вільного Університету в Мюнхені та Українського Технічно-Господарського Інституту в Регенсбурзі, журналіста, редактора, автора численних праць на теми сільського господарства й кооперації в Галичині, Карпатській Україні та Холмщині, члена Управи Комісії Допомоги Українському Студентству

відправляться

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ:

у Храмі Святого Юра у Львові,
у Храмі Святої Софії в Рим,
у церкві Пресвятої Богородиці в Люрді, Франція,
у Храмі св. Андрія Первозванного в Мюнхені, Баварія,
у Лисівцях, місці народження покійного,
у Комарні, повіт Рудки,
у церкві Христа Царя в Лондоні, Канада.

Просимо всіх знайомих, однодумців, колишніх співпрацівників та студентів покійного злучитися у цей день з нами в молитвах за спокій його душі та за сповнення його ідеалів – щастя і добра на нашій вільній землі.

Дочка – ЛЕСЯ ХРАПЛИВА-ЩУР з мужем ОРЕСТОМ

В ПАМ'ЯТЬ інж. ОСТАПА ЗАХАРКІВА

фундатора Українського Музею Дітройт-Воррен, Миш.

На цю ціль зложили:

Ірина Захарків, дружина	100	дол.
Василь і Оксана Огар	100	"-"
Д-р Ярослав і Н. Савки	100	"-"
Д-р Роман Смик	100	"-"
Михайло Цяпа	50	"-"
Юлія і Р. Капітанці	50	"-"
Катерина Кобаса	50	"-"
Степан і К. Оприски	50	"-"
Д-р Ігор і І. Богаї	30	"-"
Олег і А. Цєплії	30	"-"
Д-р А. і Зеня Серафини	30	"-"
Роман Скікун	30	"-"
Стефан Скікун	30	"-"
Б. і Віра Андрушківи	25	"-"
John & Jane Lindh Americans	25	"-"
Михайло і Ґ. Шавники	25	"-"
Маріянна Бабій	20	"-"
Юрій Капітанець	20	"-"
Ярослав Кривий	20	"-"
Maria Rassfeiler American	20	"-"
Іван Совірка	20	"-"
Віра Куций	20	"-"
Разом	945	дол.

У ПЕРШУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність, 22 травня 1999 р., нашого любого, найдорожчого та незабутнього

СВ. П.

ВІТАЛІЯ ДМИТРОВИЧА ТРИПУПЕНКА

буде відправлена

ПАНАХИДА

після Служби Божої
23 травня 1999 р.

в українській автокефальній православній церкві св. Покрови у Філядельфії, Па., при 12-ій і Оуклейн авеню;
в Києві;
в селі Чемери (Чернігівщина).

Про молитви за спокій душі бл. п. Віталія просять:

дружина – ЄВДОКІЯ
доні – ЛЕСЯ ДОЛИНАЙ з родиною
– ОЛЯ БРОДВЕЛ з родиною
сини – ЮРІЙ з родиною
– ТАРАС
сестри – НІНА КУРИЛКО з родиною
– ГАЛИНА КРИВУША з родиною
теща – ОЛЬГА ПРИШИБИНСЬКА

В ПАМ'ЯТЬ бл. п. ЗИНОВІЯ ТОМКІВ

Ми сьогодні попращали Зиновія Томкова, нашого доброго знайомого.

Ми всяко розцінюємо людей за їх розум, за славу, за їх багатство, а на мою думку найважнішою ціхою людини є діла, які вона зробила для ближнього, для свого суспільства.

Зиновій Томків був ревним пластуном із давніх часів. В Австрії, в таборі займав пост кошового, а в Дітройті продовжував пластування через довгі роки. Належав до цієї групи людей, які запроєктували і пізніше закупили оселю Діброва, для потреб української громади та її молоді. В пізніші роки був довголітнім членом дирекції і її головою.

Заслугою цієї групи людей включно із Зиновієм є те, що до сьогодні вже понад 40 років Діброва є місцем зустрічі нашої громади, місцем відпочинку, розваги та спортових змагань нашої молоді. Оцінюючи вартість Діброви з перспективи тих літ та згадуючи приємні спогади, ми дякуємо тобі, Зиновію, за твою щиру, безінтересовну працю для громади.

Покійний вложив ще багато праці у іншій ділянці нашого буття. Поневолювачі України старались тримати українців в темноті, старались стерти нашу історичну пам'ять, а нашу історію писали на свій лад.

В Европі покійний проф. В. Кубійович взявся до видання Енциклопедії Українознавства, зорганізував групу вчених у Сарселі, які мали це діло виконати. Ми, в той час убогі емігранти, підтримали масово це діло дрібними датками. В Дітройті одним з таких збирачів фондів, а пізніше одинокий кольпортер енциклопедії був Зиновій Томків. Це була довга і мозольна праця, бо перший том появився в 1955 році, десятий в 1984 році. Ми горді, що видали таку книгу знання і за це ми вдячні Зиновієві, який своєю працею допоміг це доконати.

І ще може найважніше діло, яке чесно сповнив Зиновій – це його батьківський обов'язок. Разом із своєю дружиною Іреною допоміг виховати і, як ми кажемо, вивести в люди, двоє дітей – Марту і Андрея. Не жаліючи труду ні грошей виховував їх при українській церкві, у Пласті, серед української громади, посилав до рідних шкіл, щоби вони там навчились хто вони є, і чиї вони діти.

І за це йому хвала.

(Слово на Тризні)
Інж. МИКОЛА ЛАВРИН

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

ВАЛЕНТИНИ ТРЕТЯК

буде відправлена

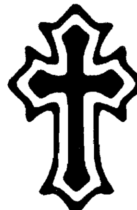
ПАНАХИДА

після Служби Божої

в українській православній церкві св. Тройці, 2 травня 1999 р. о год. 10-ій ранку,680 Stuyvesant Ave., Irvington, NJ

АНАСТАЗІЯ і ВОЛОДИМИР ТРЕТЯК

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в Нью-Йорку
зі сумом повідомляє українську громаду, що 16 квітня 1999 р.
на 84-му році життя, по короткій недузі відійшов від нас у вічність

бл. п.

ІВАН ВИННИК

довголітній член дирекції УНДому, який виконував функції скарбника і адміністратора, колишній член дирекції кредитівки „Самопоміч" в Нью-Йорку, та довголітній член Контрольної Комісії Українського Народного Союзу, колишній голова Товариства „Самопоміч".

ПОХОРОНИ відбулися 20 квітня 1999 р.

Глибоке співчуття дружині, дочці і синові висловлює

ДИРЕКЦІЯ УНДому

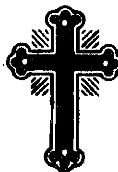
Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 13 квітня 1999 р. відійшла у вічність на 72-му році життя наша найдорожча ДРУЖИНА і МАМА

СВ. П.

СТЕФАНІЯ ПОСІВНИЧ

ПОХОВАНА на цвинтарі Ґрінвуд в Бруклині, Н.Й.

Залишила в глибокому смутку:
мужа – МИКОЛУ
синів – БОГДАНА і
– ПЕТРА
доньку – АННУ

22 квітня 1999 р. відійшла у вічність на 94-му році життя наша найдорожча і невіджалувана ДРУЖИНА

бл. п.

ОЛЬГА ПРОКОПІВ
з дому СТЕФАНЮКІВ

ПОХОРОННІ відправи відбулисля 24 квітня 1999 р. о год. 2-ій по пол. Поховано на греко-католицькому цвинтарі в Goshen, NY.

Горем прибиті:
муж – ВОЛОДИМИР
сестри – МАРІЙКА СОДОЛЬ
– НАТАЛКА КОВАЛЬ
– ЯРОСЛАВА БОРИСЕВИЧ
невістка – ЛЮДМИЛА ПРОКОПІВ
брати – РОМАН СТЕФАНЮК
– МИКОЛА СТЕФАНЮК

Вічна їй пам'ять!

• REAL ESTATE •

Рентую 2-ох спальне мешкання в горах. Можна з опікою для старших людей. Говорю українською, англійською, польською і російською мовами. Дзвонити:
(914) 856-8347
Прошу залишити вістку зі своїм номером телефону

УВАГА! ІСТОРИЧНА ПОДІЯ!

Папа Римський Іван Павло II править Українську Службу Божу та Молебен з нашими Владиками з нагоди 400-ліття Берестейської Унії. Свята Літургія відправлена в Базиліці Св. Петра в Римі. Співає галицький хор 200 осіб. Відео 7797.

НОВІ ВІДЕО

VIDEO 7797B
МОЛЕБЕНЬ ПРАВИТЬ ПАПА РИМСЬКИЙ

VIDEO 1998
СЬОМА РІЧНИЦЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ
Ціна 30 дол.

Найбільший вибір в Америці: Аудіо касети та компакт диски. Народні та популярні пісні з України. Писати до:
APON RECORD & Video Co.
P. O. Box 3082 Long Island City, NY 11103.
Tel.: (718) 721-5599

*Переробимо ваше відео з європейської системи на американську і навпаки. **Ціна 25 дол.***

• РОЗШУКИ •

Логвиненко Лідія Іванівна розшукує своїх родичів **ГАНДЗЮКА ГЕОРГІЯ ЯКОВИЧА**, рік нар. приблизно 1910-11, або двох його синів. Рік народження 1940 і 1950, які проживають в штаті Каліфорнія. Просимо віддізнатися їх самих, або тих, хто про них що-небудь знає. Моя адреса:
Україна, м. Київ 254211, вул. Лайоша Гавро, буд. 7, кв. 105.
Тел.: (044) 464-78-22

• ПРАЦЯ •

ПОШУКУЮ ЖІНКУ
ДО ДОМАШНЬОЇ ПРАЦІ
Тел.: 1(610) 377-5824